

2015RGW76

VERSLAG van de vergadering van de Statencommissie Ruimte, Groen en Water d.d. 7 september 2015 in het Provinciehuis van Utrecht

Aanwezig:

Voorzitters: mw. J.C.V. Vaessen en de heer I. Thonon;

Leden van GS: P. van den Berg, R.W. Krol, mw. A.M.A. Pennarts en mw. J. Verbeek-Nijhof;

Commissieleden: mw. F.M. Arissen (PvdD), J.G. Boerkamp (D66), mw. E.J. Broere-Kaal (PVV), mw. H. Chidi (D66), H. van Deún (PVV), mw. D.J. Dorresteyn-Taal (CDA), mw. N. Eijsbroek (VVD), mw. A.A. Ens (VVD), J. Germs (VVD), C. de Heer (ChristenUnie), mw. W.M.M. Hoek (50PLUS), H. IJssennager (PVV), mw. T. Koelewijn-Koelewijn (CDA), mw. E. Kotkamp (GroenLinks), C.J. van Kranenburg (ChristenUnie), C. de Kruij (PvdA), P.C. Kroon (GroenLinks) P. van Leeuwen (SGP), R.G.H. van Muilekom (PvdA), mw.M.G. Noordenbos (SP), mw. A.M. Poppe (SP), T. van Oosterom (CDA), mw. A.M. Poppe (SP), A.Ph.J. Richter (50PLUS), A. Travaille (PvdD) en W.J. Ubaghs (PVV);

Van ambtelijke zijde aanwezig: E. Bok (griffier) en mw. G. van Weerd (verslag);

Met kennisgeving afwezig: mw. H.J. Keller (PvdD).

1. ALGEMEEN

1.1 Opening

De voorzitter, de heer Thonon, opent de vergadering en heet alle aanwezigen welkom. De commissie heeft eerder informatie ontvangen over de veranderingen die in het vergader- en besluitvormingsproces zijn aangebracht. Graag ontvangen de voorzitters van de Statencommissies feedback over deze nieuwe werkwijze en over hun functioneren. T.z.t. zal worden geëvalueerd of de nieuwe werkwijze een succes is.

De commissie RGW heeft twee voorzitters, mevrouw J.C.V. Vaessen en de heer I. Thonon. Zij zullen afwisselend optreden als voorzitter, afhankelijk van de te behandelen agendapunten. De heer Thonon is voorzitter bij behandeling van de portefeuille van de gedeputeerden Krol en Verbeek en mevrouw Vaessen bij behandeling van de portefeuille van de gedeputeerden Pennarts en V.d. Berg.

1.2 Vaststellen agenda

De voorzitter deelt mede dat de ChristenUnie naar aanleiding van punt 4.3, statenbrief voortgang samenwerking Groene Hart, wil inventariseren hoe de andere fracties een samenwerking met de Staten van Noord- en Zuid-Holland voor zich zien. Hij nodigt de fracties uit dienaangaande input per email door te geven aan de griffie. In een volgende vergadering zal hierover een voorstel aan de commissie worden voorgelegd.

De heer De Heer deelt mede dat de ChristenUnie het belangrijk vindt dat de Staten betrokken zijn bij de ontwikkelingen in het Groene Hart. De notitie eindigt met een appèl aan de Staten om intensiever betrokken te worden bij de ontwikkelingen in het Groene Hart. Ooit was er een interprovinciale werkgroep van Noord- en Zuid-Holland en Utrecht. De ChristenUnie meent dat die interprovinciale werkgroep voor het Groene Hart opnieuw kan worden ingezet, naar het idee van de werkgroep Europa voor Europese zaken. Graag hoort hij hoe de andere fracties daar tegenaan kijken.

1.3 Mededelingen

Mevrouw Keller is met kennisgeving afwezig.

Gedeputeerde Krol deelt mede dat er een folder is ontwikkeld over nieuwe stallen met kwaliteit, één van de zgn. RAP projecten. De commissieleden zullen deze folder binnenkort ontvangen.

Gedeputeerde Pennarts komt terug op een toezegging uit april 2011 inzake houtwallen Biltse Duinen. Zij heeft goed nieuws. Er is een rechtszaak geweest en de uitspraak is bekend. Er wordt geen hoger beroep ingesteld. Inmiddels is er overleg geweest met het gebied aldaar in De Bilt over het opruimen van de houtwallen. Onder leiding van de RUD zal dat op korte termijn gaan gebeuren. Eind september is er nog een extra overleg met de eigenaren gepland, maar zij hebben al toegezegd dat zij zullen meewerken aan het verwijderen van de houtwallen zodat de mensen weer door het gebied heen kunnen lopen.

De voorzitter memoreert dat de commissie hierover eerder een kort memo van het college heeft ontvangen.

Voorts gaat gedeputeerde Pennarts in op STRONG, een samenwerking tussen overheden over het gebruik van de ondergrond. In 2014 is daarover reeds met deze commissie gesproken. De provincie Utrecht is actief bij dat programma betrokken. Op korte termijn zal zij bij de commissie terugkomen om in gesprek te gaan over de inbreng van Utrecht ten aanzien van STRONG.

Gedeputeerde Van den Berg memoreert dat de commissie op 26 januari jl. is overgegaan tot evaluatie van de Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit. Toegezegd is dat ook de Staten betrokken zullen worden bij de aanstelling van de ARK. Inmiddels heeft zich een zestal kandidaten uit deze commissie aangemeld maar met vier kandidaten kan worden volstaan. Hij wil graag met deze commissie overleggen wie uiteindelijk bij de aanstelling van de ARK wordt betrokken. De voorzitter deelt mede dat ambtenaren hem als commissievoorzitter hebben gevraagd na te denken over de afvaardiging vanuit deze commissie. T.z.t. zal hij daar op terugkomen.

1.4 Verslag vergadering Statencommissie Ruimte, Groen en Water van 8 juni 2015

Dit verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

1.5 Rondvraag

De heer Boerkamp stelt in het kader van het zgn. project Sunny Eggs (het plaatsen van 7,5 ha zonnepanelen waarmee er wordt voorzien in de verplichting om 50% van de vrije uitloopruimte te voorzien van beschutting), dat o.a. in het kader van duurzame energie op de instemming van D66 kan rekenen, de volgende vragen:

- Hoe kijkt het college aan tegen de kansen van een nieuwe procedure voor een vergunningaanvraag?
- Heeft de vertraging ook gevolgen voor de eventuele subsidieverlening die aan de investering is gekoppeld?
- Zijn GS bereid ondersteuning te bieden in het verdere proces van de gemeente Vianen om die vergunning zorgvuldig af te handelen?.
- Zijn GS op de hoogte van meer van dergelijke substantiële projecten in de provincie die eventueel ondersteuning zouden verdienen van de provincie?

Gedeputeerde V.d. Berg laat weten dat hij op de hoogte is van het feit dat de procedure daar niet helemaal goed is doorlopen. Dat komt vooral omdat er in het bestemmingsplan geen dubbele bestemming is opgenomen. Dat leidt ertoe dat de procedure opnieuw moet worden gevolgd. Waarschijnlijk zal dat geen probleem opleveren voor de uiteindelijke vergunningverlening daar, voor zover er subsidie bij betrokken is. Indien de gemeente daar behoefte aan heeft, is hij bereid ondersteuning aan te bieden voor een zorgvuldig verloop van de procedure. Hij meent dat er een vergelijkbaar project is in de omgeving van Eemnes. Mocht daar hulp van de provincie nodig zijn, dan is dat binnen de regelgeving mogelijk.

De heer Boerkamp vraagt of GS dienaangaande proactief optreden of wachten zij eventuele vragen van gemeenten af. Gedeputeerde V.d. Berg antwoordt dat hij gemeenten daarover niet actief zal benaderen, immers, het gaat voor wat betreft het maken van bestemmingsplannen om verantwoordelijkheden van gemeenten. Mochten gemeenten hulp van de provincie inroepen, dan is hij daartoe altijd bereid.

De heer Germis las op de site van RTV Utrecht dat er sprake was van wateroverlast in Linschoten, die veroorzaakt zou zijn door een duiker onder de provinciale weg. De provincie Utrecht is de wegbeheerder en hij vraagt of het college daarmee bekend is. Wordt dit in overleg met Montfoort opgelost?

Gedeputeerde Verbeek antwoordt dat de provincie eerder met die problemen bekend was dan RTV Utrecht. Het probleem wordt waarschijnlijk veroorzaakt door de gedeeltelijke vervanging van de riolering door de gemeente Montfoort. Het hemelwater kwam eerst in de sloot en kwam vervolgens in een duiker terecht onder N204. Gezocht wordt naar de oorzaak van de wateroverlast. Het vermoeden bestaat dat de duiker niet goed doorloopt maar er kan ook een ander knelpunt zijn. In overleg met de gemeente wordt naar een oplossing gezocht.

Desgevraagd zegt zij toe dat zij de commissie op de hoogte zal houden van de oplossing.

Mevrouw Noordenbos verzoekt de statenbrief intentieovereenkomst van Braam Houckgeest (agendapunt 4.1) voor de volgende vergadering ter bespreking te agenderen. De SP zal alsnog schriftelijk onderbouwen waarom zij deze brief ter bespreking wil agenderen.

1.6 Termijnagenda

De heer Van Kranenburg constateert dat er in de termijnagenda 11 onderwerpen worden vermeld die in het najaar 2015 aan snee zouden moeten komen. Hij vraagt of dit wel een realistische en haalbare planning is.

De voorzitter zegt toe dat hij dit zal opnemen met de leden van GS. Hij zal daar in de volgende commissievergadering op terugkomen.

2. RUIMTE

Mevrouw Vaessen neemt het voorzitterschap van de heer Thonon over.

2.1 Statenvoorstel vaststelling Inpassingsplan Geluidswal Veldhuizen

De voorzitter geeft het woord aan de insprekerster.

De insprekerster, mevrouw I. Berkhof-de Vos, raadslid gemeente Woerden, spreekt in over de vaststelling van het Inpassingsplan Geluidswal Veldhuizen:

“De gemeente Woerden heeft diverse malen aangegeven bezwaar te hebben tegen het realiseren van de beoogde geluidswal. Niet alleen tijdens het voortraject maar ook tijdens de ruimtelijke procedure van het Inpassingsplan. Het zal u dan ook niet verbazen dat wij een zienswijze hebben ingediend tegen het ontwerp-inpassingsplan. Ik ga er vanuit dat u op de hoogte bent van de ingediende zienswijze en van onze bezwaren. Ik zal dan ook deze bezwaren niet opnieuw uitvoerig bespreken.

Wel wil ik graag het volgende kwijt:

Het is al weer bijna 20 jaar geleden dat er bij de gemeente Utrecht gesproken werd over het aanleggen van een geluidswal. De gemeenteraad van Woerden is ervan uitgegaan dat de bestaande geluidswal voldeed (te lezen in het geluidsrapport van 19987). Er hoefde dus geen grond van onze gemeente beschikbaar gesteld te worden. In de beantwoording van onze zienswijze wordt door GS gerefereerd aan een bestuursovereenkomst, met andere woorden, dat was allemaal afgesproken. Er is echter nooit een bestuursovereenkomst ondertekend tussen Woerden en Utrecht. De Raad van Woerden heeft alle moeite gedaan om dit te achterhalen, we hebben nooit een getekende overeenkomst gezien. Dit alles vraagt dus om een hele goede reden om deze wal alsnog aan te leggen. Het argument dat hiervoor gegeven wordt is dat de geluidswal de woonwijk Veldhuizen afschermt van geluid van de rijksweg A12. Dit effect zal de geluidswal ook hebben maar het effect is erg klein. Het realiseren van de beoogde geluidswal is namelijk geen oplossing voor het geluid dat veroorzaakt wordt door de Veldhuizerweg. Deze weg draagt ook bij aan de overlast van geluid, omdat deze weg dicht bij de woonwijk Veldhuizen ligt en intensief bereden wordt. De uitgevoerde geluidsonderzoeken gaan hieraan voorbij, omdat in de onderzoeken het geluid van de Rijksweg A12 als maatgevend wordt genoemd. Dit terwijl de Veldhuizerweg dichtbij de woonwijk ligt en als bron daardoor ook veel invloed zal hebben. Het heeft de voorkeur om de invloed van de Veldhuizerweg afzonderlijk inzichtelijk te maken zodat bepaald kan worden waar welke maatregelen voor de inwoners van de woonwijk Veldhuizen het meeste effect opleveren.

Nu geen rekening is gehouden met het geluid dat veroorzaakt wordt door de Veldhuizerweg en andere nabij gelegen wegen, is er geen urgente reden om de beoogde geluidswal te realiseren. Het rendement van de beoogde geluidswal weegt niet op tegen de ingreep.

Het is beter om op zoek te gaan naar alternatieven die meer effect hebben en passen bij de situatie van nu en niet die van bijna 20 jaar geleden. Daar hebben wij ook altijd op aangedrongen bij de gemeente Utrecht, om te zoeken naar alternatieven. Helaas werd daar niet of nauwelijks gehoor aan gegeven.

Een mogelijk alternatief is het realiseren van een geluidsscherm langs de Veldhuizerweg. Een dergelijk geluidsscherm kan namelijk aanzienlijk lager gerealiseerd worden dan de beoogde geluidswal en zal een meer geluid reducerend effect hebben op de woonwijk Veldhuizen. Er is dus een groter rendement te halen met het realiseren van een dergelijk geluidsscherm dan de beoogde geluidswal langs de rijksweg A12.

Maar er zijn natuurlijk meer alternatieven denkbaar die het onderzoeken waard zijn. Deze hebben we al eerder aangegeven. Te denken valt aan een reductie bij de bronnen (bijvoorbeeld aanbrengen geluidzaam asfalt), geluidswerende voorzieningen aanbrengen bij de woningen en/of andere geluidswerende voorzieningen op een andere locatie.

Wij profileren ons als hoofdstad van het Groene Hart. Dat Groene Hart vinden wij zeer belangrijk en begint voor ons bij de gemeentegrens. De motivatie ten aanzien van het aantasten van de kernkwaliteit van het Groene Hart is naar onze mening ondeugdelijk en strookt niet met het andere ruimtelijke ontwikkelingen in het landelijk gebied.

Wij verzoeken u daarom het Inpassingsplan niet vast te stellen. Het nut en de noodzaak van het realiseren van de beoogde geluidswerende voorziening is onvoldoende aangetoond. Ons inziens zijn er andere oplossingen voor het geluidsprobleem in de wijk Veldhuizen.”

De voorzitter geeft de commissieleden de gelegenheid vragen te stellen aan de insprekerster.

De heer Van Muilekom begrijpt dat de insprekerster stelt dat het rendement niet opweegt tegen de aanleg van de geluidswal. Hoe heeft de raad daarover gesproken. Gaat het dan over de financiën en/of het milieu?

Mevrouw Berkhof antwoordt dat het over de financiën én over het milieu gaat. Zij gaat ervan uit dat de geluidswal heel erg veel geld zal kosten. Met nadruk stelt zij dat de raad heeft verzocht alternatieven uit te zoeken. Die zijn aan bod gekomen in een onderzoek van de gemeente Utrecht zelf. Het argument toen was dat het te duur zou zijn. Zij staat op het standpunt dat een dergelijk onderzoek onafhankelijk moet zijn en dus niet door de gemeente Utrecht zelf had moeten worden uitgevoerd. Dat is echter nooit gebeurd.

Zij meent dat alternatieven goedkoper kunnen zijn en meer rendement gaan opleveren. In het onderzoek van 1997 van Goudappel Coffeng wordt aangegeven dat de bestaande geluidswal zal voldoen; daar werd toen niet gesproken over een verlenging van die geluidswal.

Mevrouw Ens vraagt eveneens naar het rendement en de kosten van alternatieven. Is dat onderzocht? Overigens komen de kosten niet voor rekening van Woerden, dus zal Woerden wel een ander argument hebben om een alternatief te willen.

Mevrouw Berkhof herhaalt dat de gemeenteraad van Woerden is uitgegaan van het rapport van Goudappel Coffeng. Daar staat duidelijk in dat de wal die er nu ligt voldoet. Alleen de meest westelijke woontorentjes kunnen nog overlast ondervinden maar daarvoor had de gemeente Utrecht een ontheffing moeten aanvragen, echter, dat is niet gebeurd.

Mevrouw Ens constateert dat de inspreekster suggereert dat de alternatieven goedkoper en effectiever zouden zijn. Dit wordt door mevrouw Berkhof bevestigd.

Mevrouw Hoek vraagt of mevrouw Berkhof namens de voltallige gemeenteraad van Woerden en de inwoners van het gebied inspreekt.

Mevrouw Berkhof antwoordt dat de raad in 2008 hierover het laatst heeft vergaderd. Toen heeft de raad unaniem besloten dat zij de beoogde geluidswal niet wenst. Het college van B&W sloot zich daarbij aan. Ook spreekt zij namens de bewoners van de polder Bijleveld. Overigens staat de huidige gemeenteraad van Woerden nog steeds op hetzelfde standpunt als in 2008.

Mevrouw Dorresteijn heeft ook een vraag over de stelligheid waarmee de inspreekster beweert dat alternatieven meer rendement zouden hebben. Dit wordt niet onderbouwd; uitsluitend wordt verwezen naar het rapport van Goudappel Coffeng. Nu blijkt dat de bestuursovereenkomst nergens te vinden is. In 2004 is er wel een persbericht uitgegaan. Heeft de raad daar in 2004 toen iets van gevonden? Of kwam dat pas naar boven in 2008 bij de vaststelling van het bestemmingsplan?

Mevrouw Berkhof antwoordt dat de raad de wethouder in 2008 op deze kwestie heeft aangesproken. Dat is in notulen te lezen. De wethouder heeft toen bevestigd dat er geen schriftelijke overeenkomst was. Er zijn mondelinge afspraken gemaakt en daarin werd gesteld dat er eerst nadere onderzoeken zouden moeten plaatsvinden. Pas na de ondertekening van de bestuursovereenkomst zou begonnen kunnen worden met de aanleg van de geluidswal. Echter, er is geen bestuursovereenkomst.

Mevrouw Noordenbos vraagt of de beide hier aanwezige vertegenwoordigers van de gemeente Woerden lid zijn van de VVD.

Mevrouw Berkhof antwoordt dat zij de woordvoerder is van de raad en dat zij wordt vergezeld van wethouder Schreurs. Inderdaad is zij lid van de VVD.

De voorzitter dankt de inspreekster voor haar bijdrage.

Zij wijst erop dat op 24 maart 2015 het ontwerp-inpassingsplan in PS is vastgesteld. Dat heeft ter inzage gelegen en er zijn zienswijzen ingediend. Voorgesteld wordt het Inpassingsplan gewijzigd vast te stellen. De wijzigingen betreffen ondergeschikte onderdelen die verduidelijkingen aanbrengen.

Mevrouw Dorresteijn merkt op dat er voor het CDA drie dilemma's spelen, nl. de autonomie van de gemeente versus het provinciaal belang om een IP vast te stellen; de openheid van het landschap en de dichtheid van een geluidswal om een aantal inwoners optimaal tegen geluidsoverlast te beschermen. Het is de vraag of dit voorstel ten aanzien van het IP wel de beste oplossing is of dat het beter is nogmaals te onderzoeken wat er nu echt nodig is.

Wat betreft de autonomie van de gemeente versus het provinciaal belang om een IP vast te stellen merkt zij op dat dit een lastige afweging is. PS hebben reeds besloten een IP te laten vaststellen. Daarmee is in feite ook al gezegd dat het om een provinciaal belang gaat. Er is wat dit betreft sprake van een erfenis uit het verleden en de inwoners van deze provincie en de bestuursorganen mogen erop rekenen dat die lijn wordt doorgezet.

Kijkend naar het landschap, ziet zij die hele grote geluidswal voor zich van 10 meter hoog, een reus in het open landschap. Het CDA heeft met die grote omvang wel moeite.

De vraag is of die geluidswal daadwerkelijk de beste oplossing is. Is het noodzakelijk dat deze geluidswal op deze manier gebouwd gaat worden of kan het ook minder? Aangegeven werd dat de laatste 200 meter kan aflopen in hoogte. Ook wordt er gesproken over een geluidscherm met een grote hoogte. Zijn er betere oplossingen voorhanden? Haar fractie is daar nog niet uit. Zij hoort graag de reacties van de overige fracties.

De heer Van Kranenburg heeft onlangs de locatie bezocht. Hij verwijst in dit kader naar de Waddenzee waar hoge grijze grauwe dijken zijn aangelegd. Het is de bedoeling dat er zo'n soort dijk met een lengte van 800 meter bij de polder Bijleveld wordt aangelegd. Achter die dijk bevindt zich het Groene Hart. De vraag is wat er met dat gebied gaat gebeuren, wanneer men 25 jaar verder is. Het is waarschijnlijk dat er dan van alles en nog wat gebouwd gaat worden. De gemeen-

te Woerden en Utrecht zijn over deze kwestie al lang met elkaar in gesprek. Er blijkt geen bestuursovereenkomst te zijn en de gemeenten zijn het niet met elkaar eens. Hij ondersteunt de vraag van het CDA of het haalbaar is om de komende maanden nog eens goed naar de plannen te kijken en de mogelijkheden te inventariseren, gelet op de huidige technieken en de inzichten van de nieuwe bestuurders. Hij breekt er een lans voor om nog eens goed naar de plannen te kijken. Wanneer de geluidswal er eenmaal ligt, blijft de wal er in lengte van jaren liggen. Hij pleit ervoor tijd te nemen om een goede en zorgvuldige afweging te maken.

De heer P. van Leeuwen laat weten dat hij zich aansluit bij de woorden van het CDA en de ChristenUnie. Het voorstel heeft een behoorlijke impact en een zorgvuldige inpassing is van het grootste belang. Ook gelet op de woorden van de inspreker is het goed de mogelijkheden nog eens zorgvuldig onder de loep te leggen.

Mevrouw Hoek is eveneens van mening dat het voorstel een grote impact op de omgeving heeft. Een geluidswal van 800 meter is een groot gevaarte waardoor het uitzicht op een prachtig gebied in feite wordt ontnomen. Zij weet dat elders een geluidswal niet werd toegestaan omdat dit de zichtlijnen naar een prachtig gebied zou doorkruisen. Ook 50PLUS vindt het belangrijk dat eerst wordt onderzocht wat er nog meer kan worden gedaan behalve een geluidswal.

De heer Germes kan zich het standpunt van Woerden goed voorstellen om liever niet aan een plan mee te werken waar de eigen burgers niet op zitten te wachten. In 2004 heeft de gemeente Woerden echter wel toegezegd mee te werken aan het tegengaan van de geluidsproblematiek; de gemeente Utrecht zou de voorziening gaan realiseren. Hierover heeft de gemeente Woerden een brief geschreven die in zijn bezit is. Geconfronteerd wordt men nu met wegen die reeds zijn aangelegd. Er zijn ook wegen aangelegd op verzoek van de gemeente Woerden bv. om Harmelen beter te ontsluiten. Ook de VVD heeft de vraag wat het effect in geluidstechnische zin zal zijn van de wal. Wat is de verbetering van dit investeringsproject voor de situatie van Veldhuizen? Ook heeft de VVD vragen gesteld over de vormgeving van de geluidswal, zoals deze nu in het plan voorligt. GS blijven volharden dat de gehele breedte en hoogte van de wal noodzakelijk blijft terwijl duidelijk is toegezegd dat de wal zou gaan aflopen, echter, nu wordt weer de gehele breedte en hoogte gehanteerd. Dat roept bij zijn fractie de nodige vragen op; zijn fractie kan niet akkoord gaan met voorliggend voorstel.

De heer Boerkamp deelt mede dat voor D66 voorop staat dat de geluidsoverlast voor de inwoners van Veldhuizen moet worden opgelost. Het gaat hier om een oude toezegging die moet worden nagekomen. Ook D66 heeft twijfels over het formaat en de impact van de geluidswal op het landschap; kan dat niet op een andere manier, bv. een geluidsscherm haaks op de A12? Is de lengte van 800 meter werkelijk nodig om het aantal Decibel te verlagen? Ook vraagt D66 zich af wat de impact is van de verhoging van de maximum snelheid op de A12. Eerst wordt het probleem groter gemaakt door toe te staan dat daar 130 kilometer kan worden gereden terwijl dat later weer met een geluidswal moet worden opgelost.

De heer Van Muilekom begrijpt dat dit onderwerp al uit 1997 dateert, wellicht nog eerder. Verwezen wordt naar een studie van Goudappel Coffeng uit 1997. Hij kan zich voorstellen dat er daarna nieuwe onderzoeken zijn uitgevoerd. Concreet is zijn vraag of er actuelere onderzoeken voorhanden zijn. Hij heeft van de gemeente Woerden begrepen dat de alternatieven ook op hun merites beoordeeld zijn. Hij wil daar graag meer van weten. Hij vindt het, om een volledig beeld te krijgen, jammer dat de gemeente Utrecht nu ontbreekt als inspreker.

De heer Ubaghs memoreert dat de stad Utrecht bij de vorige behandeling wel heeft ingesproken en toen een duidelijk standpunt naar voren heeft gebracht. Het standpunt van de PVV is niet gewijzigd. De PVV blijft voorstander van een geluidswal die uiteraard aan de gestelde eisen moet voldoen.

Gemeld werd dat de stad Utrecht alle kosten op zich neemt. De PVV gaat ervan uit dat de stad dan ook een eventuele overschrijding van kosten voor zijn rekening neemt. In het voorstel staat "de wijzigingen betreffen ondergeschikte onderdelen die verduidelijking aanbrengen." Betreft dat verduidelijking inzake demping van het geluidsniveau of gaat het om landschapstechnische aspecten?

Mevrouw Kotkamp merkt op dat mevrouw Dorresteyn de drie dilemma's goed heeft verwoord. Met name is de omvang en de betekenis van de voorziening voor het gebied van belang. In de zienswijze staat dat de kernkwaliteiten van de Harmelerwaard niet onevenredig worden aangetast. Toch blijft bij GroenLinks de vraag bestaan wat dit betekent wanneer uit het onderzoek zou blijken dat er de nodige beschermde soorten voorkomen, waarvoor ontheffing moet worden aangevraagd met het oog op aanleg van de wal. Benieuwd is zij naar het antwoord van de gedeputeerde op de vraag van de ChristenUnie of het zinvol is alsnog te onderzoeken of voorliggend voorstel nu echt de beste oplossing is. Zij is het met D66 eens dat er wel gehoor moet worden gegeven aan de belofte aan bewoners om de geluidsoverlast tegen te gaan.

Mevrouw Poppe deelt mede dat de SP het verstandig vindt eerst te onderzoeken of voorliggende oplossing de beste is, met medeneming van de nieuwste technieken en het ruimtelijke gebied in ogenschouw nemend. Ook de SP vroeg zich

evenals D66 af of het probleem nu groter wordt gemaakt door de toegestane snelheid van 130 km op de A12. De geluidsoverlast zal waarschijnlijk minder worden, wanneer die maximum snelheid wordt verlaagd.

Gedeputeerde V.d. Berg erkent dat het hier om een lastige materie gaat. In Veldhuizen is een forse woonwijk gepland en ook al gerealiseerd. Daar moeten wettelijke maatregelen worden nageleefd om geluidsoverlast tegen te gaan. Het gaat hier om een dusdanige grote ontheffing dat er een voorziening moet worden getroffen in de vorm van een geluidswal van 800 meter, aansluitend op de bestaande geluidswal met daartussen een scherm van ca. 180 meter. Gesteld wordt dat het scherm 10 meter hoog moet worden tenzij de bestaande geluidswal wordt verhoogd met een korfconstructie van 2 meter. Daar is niet voor gekozen om reden van stabiliteit en grondmechanische aard. Gesproken wordt over een nieuwe geluidswal van 800 meter. In de stukken is dat wat lastig omschreven. Soms wordt melding gemaakt van 785 meter of iets meer maar ook wordt er 600 meter genoemd, dan gaat het over de laatste 200 meter al dan niet aflopend. Het gaat in ieder geval om een wal van 800 meter langs de A12. Die geluidswal vraagt een zekere breedte. Die breedte is ook gereserveerd, o.a. is daarvoor een hoge druk gasleiding omgelegd om dat mogelijk te maken. Vragen zijn er gesteld over de ruimtelijke kwaliteit. Ook werd gevraagd of de voorgestelde oplossing daadwerkelijk de beste is of is het wellicht beter de hoek om te gaan bij de Veldhuizerweg?

Spreker geeft aan dat de ruimtelijke inpassing een punt van zorg is. Eerder is er in deze commissie gesproken over de wens om de laatste 200 meter van de 800 meter af te stoten. De toenmalige gedeputeerde heeft de principe toezegging gedaan dat dit wel mogelijk zou moeten zijn mits de geluidsbelasting binnen de perken blijft. In het IP is er een juridische haarkloverij. Vastgelegd moet worden dat het gaat om de realisering van een wal van 800 meter en een hoogte van 12 meter maar in het uiteindelijke ontwerp kan dat worden aangepast. RWS, de provincie en de gemeente zullen kijken naar de ruimtelijke impact van het dijklichaam dat daar in lengte van dagen zal worden neergelegd. Het haaks op de A12 realiseren van een geluidswal biedt geen soulaas, los van de ruimtelijke impact die dat weer met zich meebrengt. Ook de geluidsbelasting neemt daardoor niet voldoende af. Dat zou een desinvestering betekenen, los van het feit dat er daardoor ook nog een gat, een geluidsslek, zou gaan ontstaan in de verbinding Veldhuizerweg en de aansluiting op de snelweg.

Gevraagd werd naar actuele onderzoeken. In de zienswijzen nota wordt daar op ingegaan. De meest actuele onderzoeken dateren van dit voorjaar en van juli. Die onderzoeken tonen nog steeds aan dat een dergelijke voorziening getroffen moet worden. RWS rekent in de modellen met de zgn. geluidsproductieplafonds. Een snelheid van 130 kilometer of minder maakt niet veel uit voor de hoeveelheid geluidsreductie. Ook als er niet harder dan 80 km wordt gereden is er nog steeds een geluidswal nodig.

Vragen werden er gesteld over de kosten en de mogelijke kostenoverschrijding. Duidelijk moge zijn dat de provincie niet aan deze voorziening meebetaalt. De stad Utrecht neemt de kosten voor haar rekening. Wanneer de gemeente de kosten niet goed calculeert en budgetoverschrijding het gevolg is, dan lijkt het hem evident dat de gemeente ook dat voor haar rekening neemt.

De grootste zorg heeft betrekking op de landschappelijke inpassing. Dat is voor Woerden maar ook voor de provincie van groot belang. Immers, er wordt een harde lijn naast de A12 neergelegd van 800 meter die aan weerskanten effecten heeft. GS beseffen zich de impact daarvan terdege. Ruimtelijke kwaliteit betekent ook stilte en dat element moet zeker worden meegewogen, los van het feit dat er een wettelijke plicht is om geluidsoverlast te verminderen. De wal wordt zo dicht mogelijk tegen de A12 aangelegd zodat de traditionele verkaveling van de polder niet wordt doorsneden. Gevraagd werd wat er nog meer gaat gebeuren in het gebied, wanneer de wal is neergelegd. Nodigt dat niet uit tot woningbouw? In ieder geval hebben PS in de PRV vastgelegd dat er tot 2028 in het gebied geen woningbouw wordt toegestaan.

De heer Van Muilekom vraagt of eerder in de actuele onderzoeken is vastgesteld dat de alternatieven niet zouden voldoen.

Gedeputeerde V.d. Berg voelt zich overvraagd als het gaat om wat er nu precies is vastgesteld. Het gaat nu om de geluidswal en de geluidsbelasting op Veldhuizen. Eerder is vastgesteld dat een ombuiging langs de Veldhuizerweg geen oplossing is. Ook het optellen van de geluidsbelasting van de verbinding Woerden-Oost en de Veldhuizerweg en de A12 biedt geen soulaas wanneer daar dwars een scherm of wal wordt neergelegd. Een geluidswal kan niet, gelet op de hoge druk gasleiding aldaar, terwijl dan ook de verbindingsweg Veldhuizerweg –Woerden-Oost langs de A12 zou worden doorkruist.

Mevrouw Dorresteijn licht toe dat het CDA toch nog met vragen blijft zitten. Meer informatie dienaangaande stelt zij op prijs. Er ligt inderdaad een onderzoeksrapport maar dat is o.a. door de gemeente Utrecht opgesteld. De gemeente Utrecht is in deze kwestie een partij en is niet onafhankelijk. Had er niet beter een ander onderzoeksbureau kunnen worden gekozen. Lijkt het nu niet op een slager die het eigen vlees keurt?

De vraag blijft toch of er langs de wijk zelf, haaks op de snelweg, iets mogelijk is. Moet de voorziening wel zo hoog? Is dat beslist noodzakelijk of kan er ook worden gedacht aan een transparant geluidsscherm waardoor het toch op eigen grondgebied kan plaatsvinden?

De reactie van de gedeputeerde ten aanzien van de invloed van de maximumsnelheid op het geluid bevreemdt haar enigszins. Hoe harder er wordt gereden, hoe meer geluid er wordt geproduceerd. Er zijn gemeenten waar om die reden de snelheid op een weg wordt verminderd. Daardoor ontstaat er een nieuwe situatie waardoor er ontheffing kan worden aangegevraagd vanwege de geluidshinder. Het CDA blijft worstelen met de vraag of het echt wel nodig is om een geluidswal van 10 meter hoog aan te leggen met twee meter hoogte aan schanskorven over een lengte van 800 meter. Zijn er echt geen betere alternatieven voorhanden? Is alles wel goed uitgezocht? Voorkomen moet worden dat inwoners van Veldhuizen jarenlang worden blootgesteld aan bovenwettelijke normen. Toch blijft de vraag of deze reuzenwal wel de goede oplossing is.

De heer Van Kranenburg vraagt of er grote procesmatige problemen gaan ontstaan wanneer de besluitvorming over dit Inpassingsplan een half jaar wordt uitgesteld en de tussentijd wordt benut voor nader onderzoek. De ChristenUnie overweegt om dit punt in de komende PS-vergadering in te brengen.

De heer P. van Leeuwen vraagt of er recent alternatieven bekeken zijn die goed uitvoerbaar zouden kunnen zijn. Overigens was het beter en zuiverder geweest wanneer de gemeente Utrecht het rapport in gezamenlijkheid met de gemeente Woerden had uitgebracht.

Mevrouw Hoek verwijst naar een geluidsscherm bij de A7 in de omgeving van Hoorn. Aansluitend op de suggestie van het CDA wijst spreekster erop dat dit scherm transparant is. Een transparante wal met bomen ervoor past veel beter in het gebied dan een hoge wal.

De heer Germes komt terug op de beantwoording van de gedeputeerde wat betreft de vorm van de wal. Een wal met zo'n hoogte over een lengte van 800 meter staat hem tegen. Dit punt is eerder met GS besproken en duidelijk werd toen gesteld dat gestreefd zou worden naar een aflopende hoogte, waardoor de vorm minder massaal wordt. Het is hem niet duidelijk waarom dat niet klip en klaar in het plan kan worden opgenomen. Partijen kunnen toch met elkaar een bepaalde vorm afspreken. Hij wil juridisch uitgezocht hebben waarom die hele breedte van de wal nodig zou moeten zijn. Voorts vraagt hij de ChristenUnie wat er moet worden gedaan tegen de geluidsoverlast voor bewoners in het extra half jaar dat er nodig is voor onderzoek. Gaat de ChristenUnie dan een tussenoplossing voorstellen?

De heer Van Kranenburg constateert dat de woningen in Veldhuizen er al zeven of acht jaar staan. Een paar maanden langer wachten om tot een goed afgewogen besluit te komen is te overzien. Het is niet zijn bedoeling een tussenoplossing te treffen.

De heer Boerkamp komt terug op de vrees dat er op termijn toch woningbouw zou kunnen worden gerealiseerd in polder Bijleveld. In de documenten kan een passage worden opgenomen, zoals destijds ook voor de polder Groot Mijdrecht Noord is gebeurd, nl. dat na vaststelling van het plan het gebied 50 jaar met rust moet worden gelaten. Hij weet dat zo'n uitspraak politiek niets waard hoeft te zijn maar PS dienen z.i. richting bewoners wel zo'n politieke tegemoetkoming te doen, immers, juist de bewoners hebben met die forse ingreep te maken.

Mevrouw Kotkamp laat weten dat GroenLinks nog blijft zitten met de impact van de geluidswal op het gebied van de Harmelerwaard. Dat gebied heeft belangrijke natuurwaarden. Ook een transparante geluidswal zal het gebied doorbreken en zal tot de nodige verstoring leiden. GroenLinks blijft huiverig. Benieuwd is zij naar het antwoord op de vraag van de ChristenUnie of uitstel van besluitvorming mogelijk is gedurende enkele maanden teneinde de alternatieven van de gemeente Woerden nauwlettend te onderzoeken.

Gedeputeerde V.d. Berg komt terug op de vraag wat de consequenties zijn van uitstel van besluitvorming. Hij geeft aan dat er voor het opstellen van een IP met actuele gegevens moet worden gewerkt. Wordt besluitvorming uitgesteld, dan zal er waarschijnlijk een nieuw geluidsonderzoek moeten plaatsvinden. Hij weet niet of dat inderdaad het geval moet zijn. Dat is voor zover hij weet de enige consequentie van uitstel van besluitvorming. Daarnaast blijven de bewoners langer geconfronteerd met overschrijding van de geluidsnorm, zoals door de VVD werd geconstateerd. Overigens is er al heel veel onderzocht in het kader van deze geluidswal. Het is een wettelijk gegeven dat er op dit moment 130 kilometer mag worden gereden. Wil men daar 80 kilometer toestaan, dan moet men met een andere minister in gesprek gaan om dat mogelijk te maken. De stad Utrecht heeft gewerkt met onderzoeksbureau Movares, een gerespecteerd onderzoeksbureau. Hij gaat niet mee met de opmerking van het CDA dat het zou zijn gegaan om een slager die zijn eigen vlees keurt. Er is geen enkele aanleiding te veronderstellen dat het onderzoek niet kundig zou zijn uitgevoerd of dat het onderzoek

naar de stad zou zijn toegerekend. Wel is hij het met de SGP eens dat het handiger zou zijn geweest wanneer Utrecht en Woerden dat onderzoek samen zouden hebben uitgevoerd, niet omdat het dan zuiverder is, maar om iedere schijn van belangenverstrengeling te voorkomen.

Gevraagd werd door het CDA of toch nog eens kan worden onderzocht of de voorziening dwars op de A12 kan worden gelegd. Van dat alternatief is al in een eerder stadium afscheid genomen en actuele onderzoeken dienaangaande zijn er niet meer gepleegd. Overigens is een geluidswal daar technisch niet mogelijk omdat daar een hoge druk leiding ligt. De beste geluidsreductie moet zo dicht mogelijk bij de bron liggen en minder in het tussengebied. Ook de ruimtelijke kwaliteitsopvatting speelt een rol vanuit Veldhuizen de polder in inclusief de bereikbaarheid naar het recreatiegebied.

Gesproken is er over een geluidsscherm en een geluidswal. De eerste technische indrukken gaan uit van het doortrekken van de geluidswal, die er nu al ligt, in natuurlijk materiaal, ook om goed op de polder te kunnen aansluiten. Zo wordt de eenheid langs de weg gegarandeerd en wordt er in een betere aansluiting op de polder voorzien. Gesproken werd over een transparant scherm met bomen ervoor omdat dit een natuurlijke uitstraling zou geven. Een wal kan ook een natuurlijke uitstraling krijgen door begroeiing of door een bepaalde vormgeving.

Mevrouw Hoek komt terug op haar eerdere suggestie wat betreft een transparante wal met bomen. Door plaatsing van bomen wordt voorkomen dat de vogels tegen het scherm aanvliegen. Het geluidsscherm bij de A7 is zo ingericht dat vogels daar niet tegen aan vliegen.

De heer V.d. Berg komt terug op een vraag van de VVD met betrekking tot het talud over 200 meter van 12 meter naar nul. Spreker zegt toe dat hij alsnog schriftelijk op deze vraag zal reageren. Een en ander hangt samen met de wijk Veldhuizen die eerder gebouwd is. In de planvoorschriften is wel het een en ander meegenomen maar in de regels niet. Uit geluidsonderzoek blijkt dat het mogelijk zou kunnen zijn maar juridisch kan het niet worden vertaald als gevolg van de tot standkoming van het bestemmingsplan Veldhuizen. Geluidstechnisch behoeft dit geen probleem te zijn.

Hij is het wel eens met de VVD dat, wanneer het nu kan worden geregeld, dat niet moet worden nagelaten.

De heer Boerkamp constateert dat het hier om een politieke toezegging gaat. GS kunnen dat niet opnemen in een IP. PS zouden dat moeten uitspreken.

De voorzitter constateert dat dit agendapunt zal worden geagendeerd voor de volgende Statenvergadering.

De heer Van Muilekom merkt dat er bij deze commissie informatiebehoefte is wat betreft het uitzoeken van alternatieven. De gedeputeerde zei dat hij daar op een bepaald onderwerp zal terugkomen. De PvdA stelt het op prijs feitelijkheden, bv. of alternatieven zijn onderzocht, nader uit te zoeken voorafgaand de komende PS-vergadering.

De voorzitter vraagt GS of het mogelijk is de rapporten over de alternatieven voorafgaand aan de PS vergadering beschikbaar te stellen.

Gedeputeerde V.d. Berg zegt dat toe, voor zover er uitgewerkte rapporten zijn. Mochten er "oefeningen" zijn, die niet zijn uitgewerkt, dan zal gemotiveerd worden waarom een dergelijk alternatief niet verder is onderzocht.

Mevrouw Dorresteijn heeft reeds eerder aangegeven dat het voorkeur verdient alsnog te onderzoeken of de voorgestelde geluidswal echt nodig is of dat er toch alternatieven zijn, die houdbaar zijn met minder impact. Zij weet niet hoe dat te rijmen is met een bespreking in PS.

De voorzitter memoreert dat PS gevraagd wordt al dan niet in te stemmen met de vaststelling van het Inpassingsplan Veldhuizen. Dit agendapunt gaat niet over het bespreken van alternatieven. Het is zaak dat dit onderwerp voor de volgende PS-vergadering wordt geagendeerd teneinde na te gaan of PS er al dan niet mee kunnen instemmen.

De heer Van Kranenburg hoort toch nog veel onduidelijkheden. Hij vraagt of het haalbaar is een woordvoerdersoverleg in te stellen met ambtenaren over dit onderwerp en daarin ook de bredere context te schetsen, ook wat betreft de alternatieven.

De voorzitter constateert dat de griffie een dergelijk woordvoerdersoverleg zal gaan inplannen. Daarmee sluit zij de behandeling van dit agendapunt.

2.2 Statenvoorstel acties vernieuwing PCL

De voorzitter memoreert dat PS over een drietal verzoeken dienen te besluiten:

- het verlengen van de aanstelling van de voorzitter van de PCL tot 31 december, gelet op de overdracht van oude naar nieuwe voorzitter
- de aanpassing van het instellingsbesluit
- verhoging van de vergoeding van de PCL-leden

De heer Van Deún memoreert dat het standpunt van de PVV over de PCL genoegzaam bekend is. De PVV zit in beginsel niet te wachten op adviezen van de PCL. De PVV begrijpt wel dat het hier om een voorgeschreven wettelijk orgaan gaat. Vragen heeft zijn fractie over de verdubbeling van de vergoeding. Het gaat om onafhankelijke deskundigen die een redelijke vergoeding mogen ontvangen. Echter, in dit voorstel wordt de vergoeding ruimschoots verdubbeld. Dit wordt ook niet onderbouwd. Alleen wordt aangegeven dat er intensievere advisering en uitwisselingen en communicatie zullen plaatsvinden. De PVV vraagt of dat voldoende rechtvaardiging is voor een verdubbeling van tarieven. In de ambtelijke sector is het gebruikelijk dat een vergoeding ergens vanaf wordt geleid. Zo zijn de vergoedingen voor een commissielid afgeleid van de vergoeding van de CvdK. Hij vraagt hoe de vergoeding voor de PCL-leden tot stand is gekomen.

Mevrouw Ens vindt dit een duidelijk voorstel. Zij vraagt hoe twee voorzitters van de PCL gedurende een aantal maanden in de praktijk gaan werken. Wordt één van beide in die tussenfase als de 'echte' voorzitter beschouwd? Inderdaad wordt voorgesteld de beloning van de PCL te verhogen. Wil de provincie meer kwaliteit, dan is dat een punt waar iets aan moet gebeuren. Overigens gaat het om een relatief klein bedrag en wat haar betreft behoeven op dergelijke slakken geen zout te worden gelegd.

De heer Van Muilekom deelt mede dat de PvdA zich in de drie punten kan vinden. De PvdA vindt de vorige vergoeding van 105 euro per vergadering aan de lage kant, gelet op voorbereiding en het aandragen van ideeën. De PvdA vindt het dan ook alleszins redelijk en binnen de marges dat bedrag wat te verhogen. De PvdA kijkt uit naar de samenstelling van de commissie en hoopt op vernieuwende kracht van mensen die aan het profiel voldoen.

De heer P. van Leeuwen deelt mede dat de SGP met het voorstel kan instemmen. In de vorige commissievergadering is de SGP reeds ingegaan op het financiële aspect. Het gaat hier om een forse verhoging maar uitgelegd werd dat dit om kwaliteitsredenen nodig is. Dat betekent dat de SGP met dit voorstel kan instemmen.

Gedeputeerde V.d. Berg constateert dat er o.a. gevraagd is naar nut en noodzaak van de PCL. Terecht wordt door de PVV gesteld dat de PCL op dit moment wettelijk noodzakelijk is. Bij de Omgevingswet wordt de PCL wellicht heroverwogen. Uit de evaluatie destijds bleek dat de PCL minder belangenadvisering wil maar naar een meer onafhankelijke en kundiger advisering streeft, met meer verbinding met de buitenwereld. Dat betekent dat het om een meer deskundige advisering zal moeten gaan. Spreker hoopt dat dit zich vertaalt in de adviezen die aan de provincie worden uitgebracht. Een verdubbeling van de beloning lijkt veel en gevraagd werd waar dit van werd afgeleid; in ieder geval niet van het salaris van de CvdK. Het gaat in dit kader niet alleen om de presentiegelden maar ook om de uren die besteed worden buiten de vergaderingen om, bv. voorbereiding en het kenbaar maken van adviezen en rapporten aan derden, dus ook in gesprek gaan met partijen.

Een vraag werd er gesteld over de twee voorzitters. Tijdelijk zijn er twee voorzitters om de overdracht van oude naar nieuwe voorzitter goed vorm te geven. Concreet gaat het om twee maanden. De huidige voorzitter blijft ook in de tussenperiode als voorzitter functioneren en daarna komt de nieuwe voorzitter in functie.

Het bedrag van 250 euro is redelijk en billijk in vergelijking met de honorering van de PCL in andere provincies. Ook is het bedrag gekoppeld aan inkomstenderving van de PCL-leden gedurende de periode dat zij voor de provincie actief zijn.

De voorzitter constateert dat dit voorstel als een sterstuk in de komende PS-vergadering kan worden behandeld.

2.3 Statenbrief gespreksnotitie voor kadernotitie start herijking PRS en PRV

Afgesproken is om de PRS vierjaarlijks te herijken. GS willen deze kadernotitie samen met PS opstellen. De vraag is nu wat er voor herijking in aanmerking komt.

Mevrouw Dorresteijn vindt het een goed initiatief om dit onderwerp vroegtijdig met deze commissie te bespreken. Het is een goede zaak dat de commissie hier vroegtijdig bij betrokken wordt.

Wat betreft de sturingsfilosofie, merkt zij op dat de vraag voor de consultatie nog wat cryptisch is. Wat wordt daar precies mee bedoeld? Het CDA vindt het belangrijk dat het principe "Lokaal wat kan en regionaal wat moet" goed tot uiting komt. Tegelijkertijd moet de provincie aan zijn verantwoordelijkheid vasthouden om de kwaliteit te borgen en het geheel te blijven overzien.

Het CDA vindt wat betreft het proces, bv. het uitgangspunt betrokkenheid van alle partijen, dat het erg belangrijk is dat het accent ook bij de belangenorganisaties, de gemeenten, de provincies, burgers en bedrijven wordt gelegd. Het is een goede zaak dat een brede inspraak mogelijk is maar voorkomen moet worden dat de inspraak een optelsom wordt van individuele belangen. Er moet nadrukkelijk worden gekeken naar organisaties en het maatschappelijk middenveld. In hoofdstuk 4 komt naar voren wat er in het kader van de herijking mogelijk is. Een PRS is geen statisch gegeven. De wereld verandert en de provincie verandert mee en er moet ook ruimte zijn voor veranderingen. Echter, sommige onderwerpen zijn recent in de PRS vastgelegd, bv. woningbouwlocaties. Wanneer gemeenten vernemen dat er toch weer woningbouwlocaties kunnen worden geschrapt, dan geeft dat onduidelijkheid en roept dat de vraag op wat de PRS, die voor een hele lange tijd wordt afgesproken, in feite nog waard is. Het CDA vindt dat er op een aantal punten enige voorzichtigheid mag worden betracht. Het CDA is benieuwd wat de raadpleging van andere organisaties gaat opleveren.

De heer Van Kranenburg heeft zorg over de integraliteit van beleid. Het college heeft wat dat betreft goede intenties maar vrees bestaat er bij de ChristenUnie voor verknipte portefeuilles. Het uiteindelijke product zou daarin in belangrijke mate sturend kunnen zijn. Om die reden roept de ChristenUnie op alert te zijn op integraliteit van beleid. De herziening had wat de ChristenUnie betreft ook herijking genoemd mogen worden.

De ChristenUnie mist in de herijking:

- Fijnstof en ultrafijnstof en de ruimtelijke gevolgen
- Hittestress
- Leegstand, o.a. met het oog op het advies terzake van de PCL
- Bodemdaling in het Veenweidegebied.

De heer P. van Leeuwen complimenteert GS met het organiseren van dit voorgesprek. De SGP vindt de eigen verantwoordelijkheid van gemeenten cruciaal. Nee tenzij, of ja mits: er moeten duidelijke afspraken worden gemaakt om ook het schaduwgebied in te vullen, zodat duidelijk is wie welke verantwoordelijkheid heeft. Gedacht kan worden aan het organiseren van ronde tafelgesprekken met gemeenten en anderen om een gezamenlijke opvatting te krijgen over hetgeen centraal en decentraal moet worden geregeld. De SGP is van mening dat kwaliteit boven kwantiteit moet gaan, met name als het gaat om de partners die meespreken tijdens deze herziening. De culturele verenigingen moeten niet worden vergeten. Er kan aan gedacht worden om een jury op te tuigen naar het model in de VS. Gewone mensen uit de dorpen kunnen zo meepraten en het out of the box denken kan worden gestimuleerd. De leefbaarheid in de dorpen in relatie tot de rode contouren, mede naar aanleiding van de in juli aangenomen SGP-motie, moet worden ingevuld. Ook de innovatieve duurzame energie moet worden meegenomen, dus niet de windenergie maar goede alternatieven.

Mevrouw Broere stelt voor de naam van de PRS te wijzigen. Nu is het PRS 2013-2028 en dat moet naar het oordeel van de PVV worden omgezet in PRS 2013-2017. De PVV vindt het bezwaarlijk dat het "circus" ten aanzien van de vaststelling van de PRS en de PRV zich gaat herhalen. Het komt erg ongeloofwaardig over wanneer eerst gesteld wordt dat de PRS tot 2028 geldt terwijl de provincie het in 2016 helemaal opnieuw gaat doen. Er kan zeker sprake zijn van een herijking, kijkend naar hetgeen er in de afgelopen twee jaar is gebeurd en tegen welke problemen men is aangelopen. Dat moet worden geïnventariseerd en vervolgens geïntegreerd in de PRS en de PRV. De vaststelling van de Omgevingswet zal pas in 2018 ingaan en die biedt alle mogelijkheden om tot 2018 veranderingen aan te brengen. Het nieuwe college kan zijn inbreng hebben in de PRS. Zij wijst erop dat er sprake is van hetzelfde college als in de vorige periode, dit college zal zijn wensen derhalve heel soepel kunnen inbrengen in een herijking op kleine schaal. Nogmaals pleit zij ervoor het "circus" niet opnieuw te organiseren. Wat zou dat gaan kosten? Het lijkt wel op werkverschaffing. Het voorgestelde proces gaat heel veel geld kosten en komt ongeloofwaardig op de omgeving over.

Mevrouw Hoek is positief over de herijking PRS/PRV. In de afgelopen periode zijn er toch wel knelpunten geconstateerd. 50PLUS vindt het positief dat er aandacht komt voor de leegkomende bedrijfsgebouwen door bedrijfsbeëindiging van agrariërs. Dat probleem wordt steeds groter. Vragen zijn er over de relatie tussen de PRS/PRV en het Akkoord van Utrecht. Bij wijziging of actualisering van een bestemmingsplan kan zich de vraag voordoen wat leidend is: de PRS of het Akkoord van Utrecht. In het Akkoord van Utrecht wordt met kaarten uit 2011 gewerkt terwijl er in de PRS wordt uitgegaan van een kaart van 2013, soms is het kaartmateriaal verschillend. Ook is er een kaart van 2015 die weer overeen komt met een kaart uit 2011. Gebleken is dat de betrokken agrariërs veelal vasthouden aan het Akkoord van Utrecht en het daarbij horende kaartmateriaal. De verschillende kaarten belemmeren het participatieproces.

Ook is het de vraag hoe wordt omgegaan met verdere bedrijventerreinontwikkeling. In dat kader vraagt zij wat wordt bedoeld met "zachte bollen". Er zijn in de PRS uitbreidingen van bedrijventerreinen opgenomen maar het is de vraag of dat zo moet worden gehandhaafd. Wel staat daarbij dat de noodzaak van uitbreiding moet worden aangetoond maar hoe ver reikt dat dan? Zij wil dat graag als input meegeven.

Aandacht vraagt zij voorts voor de rol van gemeenten. Er is een PRS, een Akkoord van Utrecht en bestemmingsplannen. Een gemeente kan met eigen voorstellen komen in een bestemmingsplan terwijl de raad zich afvraagt wie de opdracht-

gever is: bedenkt de gemeente dat, komt het voort uit de wens van de provincie of gebeurt het in opdracht van het rijk? Daarover moet duidelijkheid komen.

Mevrouw Arissen merkt op dat bij de herijking van de PRS/PRV de PvdD graag de mogelijkheid wil schrappen voor agrarische bedrijven om af te wijken van de maximale oppervlakte van 1,5 ha tot maximaal 2 ha. Optie 1 is voor het plaatsen van gebouwen, bouwwerken voor het opwekken van duurzame energie en daarnaast moet er nog aan een aantal voorwaarden worden voldoen. Optie 2 betreft de vraag of de uitbreiding gewenst is voor de optimalisering van de bedrijfsvoering. Ook pleit de PvdD voor de toevoeging van een afstand van 2000 meter tussen stallen en woningen. De argumentatie van de PvdD daarvoor is dat zij tegen verdere megamorfose is van het landschap. Megastallen vormen een bedreiging voor dierenwelzijn, volksgezondheid en het milieu. Daarnaast zorgen megabedrijven ervoor dat kleine familiebedrijven die al generaties lang meegaan gedwongen moeten stoppen of failliet gaan. De PvdD wil dat stalling aan de natuurlijke behoefte van het dier wordt aangepast in plaats van het aanpassen van de dieren aan de stalling (het couperen van staarten, afknippen van tanden en het afzagen van hoorns). In de PRV worden voorwaarden opgesomd om uit te breiden naar maximaal 2,5 ha. Spreekster verwijst naar artikel 4.13. O.a. goede landschappelijke inpassing, verbetering dierenwelzijn en vermindering van milieubelasting en verbetering van de volksgezondheid. Er worden echter geen eisen gesteld aan de mate waarin dierenwelzijn of volksgezondheid vooruit moet gaan. De PvdD vindt dat erg vaag. Hoe groter het bedrijf wordt gemaakt, des te moeilijker het is om te werken aan een regionale productieketen. Het voer moet van ver komen en hoe moet met de berg mest worden omgegaan?

Mevrouw Broere wijst erop dat de inhoud van de PRS/PRV nu niet geagendeerd staat.

Gedeputeerde V.d. Berg begrijpt dat de PvdD inhoudelijke opvattingen heeft over de vormgeving van de PRS/PRV, met name wat betreft dierenwelzijn en alles wat daarmee samenhangt, en dat nu wil inbrengen. Het detailniveau is nu niet aan de orde, temeer daar veel meer partijen gehoord moeten worden om uiteindelijk tot een opvatting te komen. In diverse trajecten krijgen de fracties weer de mogelijkheid hun zegje te doen. In die zin sluit hij zich aan bij de opmerking van mevrouw Broere.

Mevrouw Dorresteijn had dezelfde interruptie als mevrouw Broere. Nu dient het over de gespreksnotitie te gaan en niet over de inhoud.

Mevrouw Arissen excuseert zich voor haar gedetailleerde inbreng. De PvdD zal hier zeker in de komende vergaderingen op terugkomen. Een lid van het CDA gaf haar voorafgaand aan deze vergadering een artikel over een biologisch dynamisch bedrijf in Delfgauw met 150 koeien in een zgn. koeientuin. De stal is op organische bodem gesitueerd in plaats van roosters. Het bedrijf staat in verstedelijkt gebied maar heeft ook 150 ha. natuur grasland in bezit en heeft een stal van 6000 m².

De PvdD vindt dit een erg goede ontwikkeling en stelt voor dat in de PRV op te nemen.

Mevrouw Ens vindt de gespreksnotitie nogal procesmatig en abstract maar zij vat dat op als aanloop naar de kadernotitie. Zij wil zich beperken tot de procesmatige, abstracte inhoud van de gespreksnotitie. Het is goed dat er veel belangen worden meegewogen en dat partijen worden meegenomen die nu een probleem ondervinden met de PRS. Echter, het gaat om een herijking en in die zin sluit zij aan bij de opmerking van de PVV. Het is niet de bedoeling dat het hele proces opnieuw wordt gedaan. Er is destijds veel energie gestoken in het opstellen van de PRS. Nu moet worden gezien wat er moet worden verbeterd maar dat houdt niet in dat het proces moet worden overgedaan. Zij stelt het op prijs dat er in de kadernotitie helder wordt aangegeven wat er wel en wat er niet wordt herijkt. Zij noemt het volgende voorbeeld. In de gespreksnotitie wordt aangegeven dat er zaken uit het coalitieakkoord worden opgenomen. Maar in de rij coalitieafspraken komt zij niets tegen over economische ontwikkelingen terwijl de regio zich er op voor laan staat dat zij daar goed in is. Het lijkt haar dan ook van belang dat als aandachtspunt mee te nemen. Overigens komt in de opsomming het woord economie helemaal niet voor. Dat verbaasde haar. De VVD vindt dat de PRS de ruimtelijke voorwaarden moet scheppen om economische ontwikkelingen voldoende kansen te geven, ook in de toekomst.

In de notitie staat een schema met activiteiten die nu al plaatsvinden in de aanloop naar de kadernotitie. O.a. wordt melding gemaakt van 'overige consultatie'. Niet duidelijk is wat dat is maar waarschijnlijk gaat het om gemeenten. De consultatie start begin september en is dus nu al gaande. Zij vraagt dienaangaande om een toelichting. Wanneer ziet deze commissie daar de resultaten van?

De heer Boerkamp dankt voor deze gespreksnotitie met een duidelijk overzicht van alle issues die er leven en die eventueel in de herijking kunnen worden meegenomen. D66 kreeg het gevoel dat het gaat om een lijst van wensen en ideeën die buitengewoon lang was en rijp en groen staat door elkaar heen. Liever wil hij zorgvuldigheid betrachten aan de Omgevingsvisie en voorkomen moet worden dat dit overhaast in een kort proces in een herijking van de PRS moet worden afgetikt. Liever gedegen en goed de problemen oppakken in plaats van veel nieuwe dingen overhaast meenemen.

Kijkend naar de onderwerpen gaat de aandacht van D66 uit naar agrarische leegstand en winkelleegstand. Daar wordt nu een apart traject voor gevolgd, indien mogelijk. D66 vindt de interpretatie van de kernrandzone van groot belang.

Spreker stelt dat bij de ontwikkeling van de PRS altijd de rand van de rode contour werd bedoeld. D66 wil daar graag de discussie over aangaan.

Voorts verwijst hij naar het laatste advies van de ARK ten aanzien van het hanteren van de knooppuntenaanpak richting de Omgevingsvisie, juist vanwege het economisch belang van de knooppunten. D66 hecht daar veel waarde aan, te meer daar het aansluit bij de wens van integraliteit zoals de ChristenUnie dat uitte. D66 zou dat een goede toevoeging vinden aan het provinciaal beleid voor het maken van keuzes in de ruimtelijke ordening.

Mevrouw Kotkamp deelt mede dat GroenLinks ook de knooppuntenaanpak wil meenemen. Voor GroenLinks is in het kader van de herijking met name de agrarische leegstand een belangrijk thema.

Haar fractie is het eens met het proces, zoals in de gespreksnotitie is gesteld. Benieuwd is zij hoe de inputronde wordt gedaan. Er moet al binnen vier weken een kadernotitie liggen en dat lijkt een ambitieuze planning. Belangrijk is het dat bij het betrekken van de inwoners en partners in dit abstracte proces helder wordt geschetst wat de impact en de breedte is en waarover al dan niet meegepraat kan worden. Voorkomen moet worden dat er een allegaartje gaat ontstaan van individuele standpunten.

Qua thema's en qua focus is het belangrijk dat het om een herijking gaat. Zij sluit zich in die zin aan bij de opmerking van de PVV. Wanneer er omgevingswaarden moeten worden gesteld die een hogere leefomgevingkwaliteit willen borgen, dan is het de vraag hoe dat moet worden ingevuld in gebieden waar veel mensen wonen. De politieke meningen daarover kunnen wel uiteen lopen. D66 noemde de interpretatie en de mogelijkheden van de kernrandzones. Het is erg belangrijk daarover met gemeenten in gesprek te gaan, juist omdat er op dat gebied wat onduidelijkheid lijkt te zijn of gebrek aan ideeën. Op dat vlak kunnen er wellicht interessante resultaten worden behaald. De VVD wil in de herijking veel aandacht besteden aan ambities op het gebied van ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid. Deze moeten een belangrijke leidraad worden door de herijkingvraag heen en deze zijn wellicht belangrijker dan de meer traditionele focus op behoefte-teraming.

De heer Boerkamp vraagt of er een indicatie is dat het huidige ruimtelijke instrumentarium onvoldoende ruimte biedt voor duurzame energie.

Mevrouw Kotkamp meent dat er dienaangaande een goede analyse beschikbaar moet komen. Duurzame energie, als het gaat om ruimtelijke kwaliteit, levert nogal eens een spanningsveld op. Dat is h.i. zeker een discussie waard.

De heer Van Muilekom vindt de kadernotitie een goede start van het proces. De PvdA heeft wel een aantal opmerkingen: Er wordt gesproken over een dialoofase. Opvallend is dat het gaat om veel overheid en overheidsgelieerde instanties. De PvdA mist het bedrijfsleven om al tijdens de dialoofase de problematiek en de thema's te benoemen. De herijking moet vooral worden gericht op de knelpunten die zijn geconstateerd.

De PvdA stelt voor de maatschappelijke vraagstukken goed te definiëren en daar met de betrokken partijen gezamenlijk naar te kijken.

Wat betreft de thema's vindt ook de PvdA dat er goed moet worden nagedacht over de kernrandzones; wellicht is daarin meer mogelijk dan nu het geval is. Ook de toekomst van het Veenweidelandschap is een belangrijk thema.

De heer Boerkamp begrijpt dat de PvdA van oordeel is dat er in de kernrandzones meer mogelijk zou moeten zijn. Is er nu een indicatie dat daar niets mag? De inbreng van D66 was juist dat er nu veel onduidelijk is en dat er daardoor veel lijkt te mogen. D66 kan zich voorstellen dat dit juist meer wordt aangescherpt.

De heer Van Muilekom kan zich daar wel bij aansluiten. Een gebied om de rode contouren een geeft veel discussie over de vraag wat daar wel en niet mogelijk is. Dat zou een onderwerp van gesprek moeten zijn met gemeenten en andere partijen. De ruimtelijke impact van het detailhandelsbeleid zou ook een goed onderwerp kunnen zijn. Wel is het de vraag hoe het traject met het nieuwe detailhandelsbeleid c.q. de aanpak van de leegstand zich gaat ontwikkelen in relatie tot de PRS. Misschien zijn dat losstaande sporen maar die moeten wel weer bij elkaar komen. Voorts wijst hij op de BOB werkwijze die ook tijd en aandacht vraagt. Aandacht vraagt de PvdA voor het ontwikkelingsgerichte van de PRS, zoals in 2013 duidelijk is uitgesproken. De vraag is of dat herkend wordt. In de nieuwe Omgevingswet wordt snelheid en flexibiliteit gevraagd. Nagegaan moet worden of er in die zin zaken moeten worden bijgesteld.

De PvdA vindt de PRS en de PRV belangrijke instrumenten van de provincie. Deze kunnen door de provincie ook gebruikt worden om richting bevolking beter uit te dragen waar de provincie zich mee bezig houdt.

Gedeputeerde V.d. Berg constateert dat hij van de commissie veel informatie heeft ontvangen. PS hebben nadrukkelijk de behoefte mee te denken en wensen zich uit te spreken, op welk detailniveau dan ook. Gevraagd is om de integraliteit te bewaken. Hij beaamt dat. In de PRS/PRV kan juist de ruimtelijke integraliteit goed worden bewaakt.

Gevraagd werd naar de sturing en de sturingsvraag. Het uitgangspunt is “lokaal wat kan en provinciaal of regionaal wat moet”. De commissie wil graag dat richting gemeenten duidelijk wordt gecommuniceerd wie waar over gaat. Inderdaad is het zo dat de provincie van een ontwikkelingsplanologie naar een uitnodigingsplanologie overgaat. Gevraagd werd wat dat betekent, ook in relatie tot de Omgevingsvisie, waarin het sneller, flexibeler en met minder regelgeving zou moeten gaan.

De commissie is voorstander van een integrale benadering. Overigens staat het woord “integraal” ook in het coalitieakkoord. In het coalitieakkoord staan thema's die vierjaarlijks worden herijkt, zoals woningbouw, rode contouren, kernrandzones en transitie van energie. Deze zullen in ieder geval worden meegenomen.

Een integrale herijking kan “dik of dun” worden gedaan. Hij krijgt de indruk dat deze commissie het gehele proces niet wil overdoen, temeer daar er recentelijk nieuwe producten zijn gemaakt of nog in de steigers staan, zoals het Bodem-, Water- en Milieuplan en de Mobiliteitsvisie. Dat sluit ook aan bij de voorkeur van GS. Voorkomen moet worden dat er door de provincie bij de bevolking “vermoeidheid wordt georganiseerd”. Hij kan zich voorstellen dat sommige nieuwere thema's wel nadrukkelijker aan de orde worden gesteld, zoals energietransitie. Het zou goed zijn dat nog mee te nemen in de nieuwe PRS/PRV. Tegelijkertijd ligt er de afspraak dat geprobeerd zal worden de Omgevingsvisie nog in deze periode vorm te geven. Dat gaat met elkaar wringen en zal op een gegeven moment gezwaluwstaart moeten worden. Ook is afgesproken dat de PRV beleidsneutraal in de Omgevingsvisie een zachte landing zal krijgen. Daar ligt zeker een opgave. Inmiddels is men wat verder in het proces en zijn er nieuwe problematieken en accenten die zich aandienen, niet alleen in kwantiteit (hoeveelheid woningen) maar ook in de leegstand bv. van kantoren, plancapaciteit, detailhandel, agrarische leegstand, leegstand zorginstellingen. Het is zaak dat er over dit dynamische dossier goed wordt nagedacht. Wat hem betreft wordt het een uitgebreid proces als het gaat om specifieke onderdelen. Bewaakt moet worden dat het proces eind 2016/begin 2017 is afgerond. Niet de hele wereld moet overhoop worden gehaald maar wel zal de provincie in gesprek gaan met partijen, w.o. het bedrijfsleven en gemeenten. Aan de voorkant zal duidelijk moeten worden gecommuniceerd welke verwachtingen er zijn, waarover kan worden meegepraat en wat er door de provincie al dan niet zal worden overgenomen. Er zullen, o.a. aan de hand van de verlanglijstjes van fracties, keuzes moeten worden gemaakt en uiteraard zijn PS dan aan zet. Dat alles geldt ook voor economie. Utrecht wil een topregio worden, blijven en versterken en dat vraagt om ruimtelijke condities om de economie goed vorm te geven. Hij neemt ook die aanbeveling mee.

De VVD vroeg naar de consultatieronde die momenteel plaatsvindt. Het gaat om EEN ambtelijke consultatie over knelpunten en aandachtspunten die er op dit moment bij gemeenten leven. Nagegaan wordt in hoeverre die in de eerste kadernotitie worden ingebracht. Hij zal nagaan of de resultaten van die ambtelijke consultatie aan deze commissie kunnen worden voorgelegd.

De commissie vond de ARK, de knooppuntenaanpak en kernrandzones van groot belang. Dat alles wordt meegenomen. Erg belangrijk is het afspraken te maken over een goede herijking van de PRV. Er ligt een goed document tot 2028 en wat goed is, is goed. Een aantal onderdelen zal moeten worden aangepast en is er nieuw onderzoek nodig, bv. als het gaat om de woningbehoefte en wellicht ook de ruimtelijke vertaling statushouders.

Mevrouw Hoek komt terug op haar vraag over de PRS in combinatie met het Akkoord van Utrecht en beleidsplannen van gemeenten.

Gedeputeerde V.d. Berg geeft aan dat de PRS een provinciaal bindend instrument is. Europa, Rijk, waterschappen en gemeenten hebben ook een eigen zelfstandige verantwoordelijkheid. Daar waar hogere regelgeving is, zal de provincie er iets mee moeten in de PRS. Waar zelfstandige bevoegdheden en taken van gemeenten zijn, kunnen zij hun ruimtelijke beleid vorm geven. Tegelijkertijd is het van belang dat partijen ontwikkelingen met elkaar afstemmen.

Mevrouw Hoek doelde op een ander probleem. In het Akkoord van Utrecht speelt de EHS een grote rol. In de bestemmingsplannen buitengebied van gemeenten spelen het Akkoord van Utrecht met de EHS, Natura 2000 een grote rol. Hoe verhoudt zich dat met de PRS? Uit ervaring weet zij dat agrariërs verwijzen naar het Akkoord van Utrecht met een kaart uit 2011 over de bestemming van de EHS. Gemeenten verwijzen voorts naar kaartmateriaal uit de PRS van 2013. Dat alles sluit niet op elkaar aan en levert in de praktijk de nodige problemen op. Hoe wordt dit in de herijking van de PRS opgepakt?

Gedeputeerde V.d. Berg laat weten dat de PRS vorm zal krijgen, rekening houdend met staand beleid, dat op andere beleidsvelden reeds is vastgesteld. Als dat niet meer actueel is, dan wordt dat in de PRS en in de PRV geactualiseerd, voor zover van toepassing. Mocht provinciaal beleid met elkaar conflicteren, dan moet dat worden opgelost. Dat betekent eenduidig kaartmateriaal zodat voor gemeenten en inwoners duidelijk is wat de status is de desbetreffende stukken.

Niet alles is gemakkelijk op te lossen, bv. als het gaat om de kernrandzones. Toevoeging van ruimtelijke kwaliteit is per definitie een discussiepunt.

De voorzitter constateert dat de gedeputeerde toezegt dat conflicterende beleidsonderdelen zullen worden gerepareerd.

Mevrouw Koelewijn gaat in op de doorwerking van het rijksbeleid. Zij adviseert daarin ook de nieuwe Woningwet mee te nemen, met name de impact van de regionale woningmarktgebieden. Gemeenten krijgen de gelegenheid om zelfstandig woningmarktregio's te gaan samenstellen. Daar waar dat een probleem oplevert, kan er voor de provincie een rol zijn weggelegd.

Gedeputeerde V.d. Berg zegt dat toe. Woningmarkten ontwikkelen zich permanent. 1 x per 4 jaar worden er woningmarktonderzoeken uitgevoerd, met name op het gebied van kwantiteit. De Huisvestingswet en de nieuwe Woningwet zijn daarin belangrijke elementen.

De voorzitter rondt de bespreking van dit onderwerp af. Op 12 oktober zal dit opnieuw besproken worden.

2.4 Statenvoorstel vaststelling subsidieverordening POP 3 provincie Utrecht 2015, wijziging Algemene Subsidieverordening provincie Utrecht

Mevrouw Vaessen draagt het voorzitterschap over aan de heer Thonon.

De voorzitter deelt mede dat het een technische wijziging betreft om de verordening in lijn te laten lopen met de EU wetgeving.

De heer Van Oosterom constateert dat het hier gaat om een EU verordening zodat het niet nodig is daar inhoudelijk op in te gaan. Het is een goede zaak dat deze verordening wordt voortgezet die kan worden gebruikt voor plattelandsonwikkeling. Wel heeft het CDA vragen over de adviescommissies per provincie of een aantal provincies en de landelijke adviescommissie. De CDA vreest dat dit wellicht teveel gaat worden en dat men meerdere commissies moet gaan passeren.

De heer Germis merkt op dat de VVD hecht aan de gelden voor plattelandsonwikkeling en zijn fractie hoopt dat daar veel van gebruik wordt gemaakt. Jammer is het dat Europese verordeningen per provincie moeten worden uitgewerkt. Deze wet- en regelgeving is erg omslachtig maar hij hoopt wel dat er in de provincie gebruik van wordt gemaakt. Voorts sluit hij zich aan bij de vraag van het CDA over de adviescommissies.

De heer Ubaghs sluit zich wat betreft het honorarium van deze commissie aan bij de eerste reactie van zijn collega Van Deún waar het ging om de PCL. Een PCL-lid ontvangt 250 euro per vergadering en de voorzitter 351,55 euro. Bij de POP 3 gaat het om 333 euro per vergadering voor de voorzitter en 256 euro voor een lid. De PVV vraagt of die bedragen kunnen worden geharmoniseerd.

In het verlengde van de vragen van het CDA en de VVD vraagt hij of er criteria zijn voor de inzet van de adviescommissies.

Mevrouw Arissen deelt mede dat de PvdD zeer kritisch tegenover landbouwsubsidies vanuit de EU en andere overheden staat. De doelstelling is dat POP 3 bijdraagt aan de transitie naar circulaire economie en de bevordering van groene groei. De PvdD hoopt dat POP 3 inderdaad kansen biedt voor verbetering op het gebied van dierenwelzijn en biodiversiteit en dat deze van subsidies worden voorzien, bv. subsidies voor de biologische landbouw. De kaders voor het nieuwe AVP moeten daarvoor voldoende ruimte bieden. Zij vraagt of de gedeputeerde dat kan toezeggen, gelet op de frase in het coalitieakkoord "dat biologische landbouw zal worden gestimuleerd vanwege de duidelijke voortrekkersrol voor de verduurzaming van de landbouw". In het openstellingbesluit, waarin de subsidieplafonds vastgelegd gaan worden, staat ook dat de begunstigde landbouwers nader kunnen worden gespecificeerd tot bv. biologische boeren. Dienaangaande vraagt zij om een reactie van de gedeputeerde.

Mevrouw Chidi vindt dit verordeningbesluit een goede basis voor de subsidieverlening. Het is ook een noodzakelijk besluit en D66 kan daarmee instemmen. Het is goed dat er wordt ingestoken op innovatie, kennisoverdracht en jonge landbouwers. In artikel 2.1.5 staat dat het ontwikkelen van nieuwe kennis niet wordt gesubsidieerd maar het overbrengen van nieuwe kennis wel. Dat is vreemd.

In de openstellingbesluiten komen geen nieuwe beperkingen, zo begrijpt D66. Toch is er zorg dat er in de nadere regelingen groepen agrariërs gaan uitvallen.

D66 vindt de hoogte van de vergoedingen voor de adviescommissieleden reëel. De vraag is wel waarmee de externe adviescommissie wordt bekostigd: komt dat uit POP 3 of uit de provinciale gelden?

Voorts vraagt spreekster of het inschuiven van besluiten en verordeningen nog meer consequenties heeft of gaat het hier uitsluitend om technische wijzigingen?

De heer P. van Leeuwen laat weten dat de SGP met dit voorstel kan instemmen aangezien het gaat om voortgang van bestaand beleid.

Gedeputeerde Krol memoreert de afspraak dat bepaalde zaken worden gewijzigd in het kader van de bekostiging van met name het agrarisch natuurbeheer. Daarvoor moet ook deze verordening worden vastgesteld. Het gaat hier om een technisch besluit. Voorts gaat hij in op de gestelde vragen:

In de verordening is geregeld dat er adviescommissies kunnen komen maar in feite wordt er in Utrecht slechts van één landelijke adviescommissie gebruik gemaakt, nl. voor LEADER. De provincie heeft de mogelijkheid om meer commissies in te stellen maar dat is niet gebeurd. De kosten voor de adviescommissie komen uit de technische advieskosten van POP, dus uit de landelijke POP-pot en komen niet ten laste van de Utrechtse middelen.

De PvdD stelde een vraag over de biologische boeren. Alle maatregelen die bijdragen aan de verduurzaming van de landbouw zijn in principe subsidiabel. POP 3 biedt veel mogelijkheden aan de biologische landbouw en duurzaamheidsinitiatieven.

D66 vroeg waarom het ontwikkelen van kennis niet in de verordening is opgenomen maar het uitdragen van kennis wel. Het ontwikkelen van kennis zit wel in de verordening maar in een ander artikel en is dus subsidiabel. Hij zal later aangeven waar dat in de verordening is terug te vinden.

De hoogte van de vergoedingen van de landelijke adviescommissie is op landelijk niveau afgesproken terwijl de hoogte van de vergoeding voor de PCL door de provincie is vastgesteld. Dat is de reden waarom bedragen van elkaar afwijken.

De heer Ubaghs vraagt nogmaals of er criteria zijn voor het inzetten van de adviescommissie.

Gedeputeerde Krol antwoordt dat de verordening de mogelijkheid biedt om ook een Utrechtse adviescommissie in te stellen. Daar wordt nog over nagedacht maar op dit moment is die commissie er niet. Een commissie kan op Utrechts niveau worden ingesteld maar ook landsdelig, dus met meerdere provincies tezamen. Ook dit moet zo efficiënt mogelijk gebeurd, dus bij voorkeur in gezamenlijkheid met andere provincies.

De voorzitter vraagt of de subsidieverordening in deze commissie terugkomt.

Gedeputeerde Krol antwoordt dat het hier gaat om de vaststelling van een verordening door GS. De verordening maakt het mogelijk een commissie in te stellen en ook dat is een bevoegdheid van GS. Heeft de commissie behoefte aan aanvullende informatie, dan is hij wel bereid de commissie daarover een memo toe te sturen.

De voorzitter rondt de behandeling van dit onderwerp af.

2.5 Ingekomen brief Wösten juridisch advies uitspraak Raad van State verklaart Utrechtse salderingsbank/Natura 2000 onrechtmatig

De voorzitter licht toe dat er met het Utrechtse stikstofbeleid sinds 2011 1200 vergunningen mogelijk gemaakt. Ongeveer 350 daarvan heeft de provincie door middel van saldering van de depositiebank verleend. Al die vergunningen zijn onherroepelijk. Deze recente uitspraak heeft daar geen betrekking op. De uitspraak met betrekking tot de depositiebank is dermate verstrekkend dat er voor 260 salderingszaken, die nog liepen, geen vergunning meer mogelijk is onder die depositiebank. De aanvragers zijn hierover reeds bericht en worden doorverwezen naar de PAS die sinds 1 juli 2015 is ingegaan. Op 27 augustus jl. is er door de provincie een informatiebijeenkomst georganiseerd om de situatie en mogelijkheden verder toe te lichten. Inmiddels heeft de commissie de presentatie van deze avond ontvangen.

Mevrouw Arissen laat weten dat de PvdD het schokkend vindt dat de provincie een enorm juridisch risico heeft genomen met de salderingsbank. Het is moeilijk goed te praten dat de gedeputeerde zoveel geld verkwist heeft. Het lijkt erop dat bij de rekenmethodiek en bij de vulling van de bank veel is mis gegaan en dat is juridisch onhoudbaar gebleken. De provincie heeft alle rechtszaken verloren en de PvdD vraagt zich af hoeveel geld hiermee is verspild. Overigens mag deze vraag ook worden beantwoord middels een schriftelijke berekening naar de commissie. Er zijn 1200 onherroepelijke vergunningen voor uitbreidingen verleend, terwijl die vergunningverlening onrechtmatig is. De PvdD is van mening dat GS zouden moeten toegeven dat zij hiermee behoorlijk de mist zijn ingegaan. De PvdD maakt zich ook zorgen over de juridische houdbaarheid van de PAS in het verlengde van deze uitspraak van de RvS.

De heer Germes heeft de informatiebijeenkomst van 17 augustus jl. bijgewoond. De provincie heeft in de afgelopen jaren 1200 aanvragen via de eigen aanpak kunnen honoreren. De VVD is daarover erg content. Het was wel te verwachten dat er eens een kink in de kabel zou komen, en dat is nu aan de orde met deze uitspraak van de Raad van State. De provincie heeft heel neutraal een goede presentatie voor alle betrokkenen verzorgd. De gedeputeerde en de projectleider hebben tijdens de informatiebijeenkomst heel helder uitgelegd wat wel en niet kan. Aanvragers, die nu door de Raad van State uitspraak worden teruggestuurd, zullen opnieuw geholpen worden maar dan onder de PAS. Eventueel kan in de vergunningaanvraag ook worden gekozen om geen uitbreiding te doen, daardoor wordt de procedure eenvoudiger.

De VVD heeft groot vertrouwen in de aanpak zoals deze geschetst is. Wel blijft er een vraag over. Hoe wordt omgegaan met mensen die in Utrecht legesrechten betaald hebben maar onder de nieuwe PAS op Gelderland zijn aangewezen? Gelderland is de enige andere provincie die ook leges heft. Wat gaat het Utrecht kosten wanneer de mensen hun Utrechtse legesgelden zouden terugontvangen, omdat ze bij Gelderland een nieuwe aanvraag moeten indienen?

De heer Van Deún sluit zich aan bij de woorden van de VVD, ook als het gaat om de vraag over de legesgelden. Hij dankt de gedeputeerde voor de voortreffelijk georganiseerde informatieavond.

De PVV memoreert dat tijdens de bijeenkomst stellig werd gemeld dat vergunningen die via de PAS worden aangevraagd worden gehonoreerd. Echter, het gaat wel om een voor een beroep vatbaar besluit met een rechter en een centrale Raad van Beroep die een oordeel zullen vellen. Is de provincie in die zin niet te optimistisch? Wordt mensen niet teveel zekerheid gegeven?

De heer De Kruif deelt mede dat de PvdA sterk voorstander is van het tweesporenbeleid waarbij bedrijven ruimte krijgen voor ontwikkeling maar dan wel in de context van stikstofreductie. Kijkend naar de uitspraken van de Raad van State, lijkt het erop dat veel bedrijven ruimte hebben gekregen voor ontwikkeling maar dat er niet veel terecht is gekomen van de reductie van stikstof, dankzij de salderingsbank. Er is zelfs meer uitgegeven dan er in mocht zitten. Overigens moet er niet teveel energie worden gestopt in dat wat geweest is en wat achteraf niet helemaal correct blijkt te zijn geweest. Kijkend naar de toekomst moet er stevig worden ingezet op de reductie van stikstof. Daadwerkelijke reductie van stikstof dankzij de salderingsbank heeft waarschijnlijk niet plaatsgevonden.

De heer Van Oosterom vraagt of het de PvdA bekend is dat in de werkwijze bij de salderingsbank ook een reductie wordt meegenomen.

De heer De Kruif antwoordt dat de reductie te danken was aan generieke maatregelen en Europees beleid. Het geven van vergunningen met stikstof in de depositiebank is achteraf bezien ten onrechte gebeurd.

De heer De Kruif benadrukt dat het de bedoeling was om vergunningen te verlenen met behulp van aanwezige stikstof, al dan niet afgeroomd, in de salderingsbank. Achteraf blijkt dat er stikstof in de salderingsbank heeft gezeten die daar niet in mocht zitten.

Ook de PvdA is van mening dat de informatieavond uitstekend is verlopen. Tegelijkertijd heeft spreker wel de zorg of er voldoende aandacht blijft voor stikstofreductie. Hij hoopt dat dit voor GS en PS een belangrijk aandachtspunt blijft. Bij de komende rapportage zal hij daar op letten omdat, scherper dan in het verleden, het tweesporenbeleid daadwerkelijk moet worden uitgevoerd.

De heer Kroon stelt namens GroenLinks de volgende vragen:

GroenLinks gaat ervan uit dat GS zich willen houden aan de geldende wet- en regelgeving inclusief jurisprudentie van de Raad van State. Is de conclusie juist dat de niet aangevochten vergunningen in feite onrechtmatig zijn verleend in het verleden?

Onderschrijven GS het belang van het terugdringen van stikstofdepositie voor de biodiversiteit en het behalen van de natuurdoelen? In de woordkeuze van GS klinkt dit niet duidelijk door. GroenLinks hoorde zinnen als "Ondanks onrechtmatigheid toch veel boeren kunnen helpen" en "Jammer dat lopende aanvragen niet meer behandeld kunnen worden onder het oude systeem". GroenLinks vindt het belangrijk dat GS bij informatieverstrekking naar boeren maar ook richting het grotere publiek communiceren dat de voortgaande groei van de veestapel niet houdbaar is, dat omwille van de biodiversiteit en het belang van de natuur een andere bedrijfsvoering noodzakelijk is en dat de provincie de boeren daar graag bij wil helpen. Duidelijk moet zijn dat de toekomst niet ligt in het op dezelfde wijze meer blijven produceren. Zullen GS die boodschap voortaan gaan overbrengen?

Tijdens de informatieavond gaven sommige ondernemers aan zeer lang te hebben moeten wachten op een vergunning terwijl anderen die vergunning wel snel ontvingen. Is daar een verklaring voor?

De heer De Heer deelt mede dat de ChristenUnie blij is dat de provincie zich ooit in het juridische wespennest heeft begeven, wat de eigen provinciale stikstofbank uiteindelijk is geworden. Daarmee is veel bereikt, vooruitlopend op de landelijke PAS. Overigens heeft het geen zin om uitgebreid terug te kijken op de provinciale besluitvorming rond de stikstofbank. Daarom wil hij twee opmerkingen over de toekomst maken.

De ChristenUnie maakt zich grote zorgen over de PAS systematiek. Zorg is er over de paar groepen veehouders waarvan de vergunning is vernietigd. Wel werd hij grotendeels gerustgesteld tijdens de vorige informatiebijeenkomst omdat er voor veel veehouders een simpele reparatie mogelijk blijkt te zijn. Hij komt terug op de legesvraag die reeds is gesteld maar geeft aan dat het om twee groepen ondernemers gaat. Er is een groep die er last van heeft dat het bevoegd gezag van Utrecht naar Gelderland is overgegaan. Zij zouden dan een tweede keer leges moeten betalen. Het is goed dat daarvoor een schappelijke oplossing wordt gevonden. Er is ook een groep veehouders die achteraf door veranderingen in het landelijk beleid kunnen volstaan met een melding terwijl ze ooit een vergunning moesten aanvragen en leges hebben betaald. Ook zij vragen geld terug. De ChristenUnie vindt dat minder vanzelfsprekend, immers, de provincie

heeft voor betrokkenen werk verricht en een dienst verleend. Gelderland en Utrecht zouden samen iets moeten bedenken voor de eerste groep wegens wisseling van gezag maar niet voor de tweede groep.

De heer Van Oosterom dankt GS voor de beantwoording van de gestelde vragen. In de discussie over de PAS wordt ook naar voren gebracht dat het zou gaan om illegale vergunningen en illegale bedrijven. Spreker wijst erop dat er voor het starten van een veehouderijbedrijf meerdere vergunningen nodig zijn, zoals een bouwvergunning, een milieuvergunning en een deugdelijke financiering. Als dat in orde is, moet er ook een vergunning voor stikstofdepositie worden aangevraagd. Bedrijven hebben met al die vergunningen en voorschriften te maken maar niet vergeten moet worden dat ze een boterham proberen te verdienen. Nu komt de PAS weer op bedrijven af. Bedrijven proberen minder stikstof uit te stoten met gebruikmaking van nieuwe stalsystemen. Die nieuwe stalsystemen gaan gepaard met grote stikstofreductie. Echter, de bouw van een nieuwe stal vraagt om een vergunningstraject maar vraagt ook om een bepaalde omzet om de bedrijfsvoering rendabel te maken. Een grotere stal is dan weer nodig om dat economisch rond te krijgen. Het gaat hier om een complexe zaak.

Wat betreft de PAS is het gebruikelijk dat er met het oog op landelijke wetgeving eerst advies aan de Raad van State wordt gevraagd. Spreker gaat er dus van uit dat er advies bij de Raad van State over de PAS is ingewonnen zodat het niet voor de hand ligt dat de PAS door dezelfde Raad van State zou worden gewijzigd.

De heer P. van Leeuwen complimenteert GS en de ambtenaren voor de informatieavond. Veel mensen kwamen sceptisch binnen, maar vertrokken weer met een opgeruimd gevoel naar huis. Er is veel kou uit de lucht gehaald. Belangrijk is het dat ook vast te houden. De SGP gaat ervan uit dat het gewekte vertrouwen niet beschaamd gaat worden. Zijn partij betreurt de uitspraak van de Raad van State. Het is duidelijk dat de salderingsbank een goede zet is geweest omdat daarmee vele agrariërs konden worden geholpen. Het is jammer dat de laatste paar honderd agrariërs niet geholpen konden worden. Wat betreft het dubbel betalen van leges voor aanvragen die aan Gelderland zijn toegewezen, meent de SGP dat de gedeputeerden van Gelderland en Utrecht dat samen op een nette manier dienen op te lossen. Er zijn ook agrariërs die voor leges hebben betaald waarvan later bleek dat met een melding had kunnen worden volstaan. Er is door de provincie een prestatie voor hun aanvraag geleverd. De SGP kan ermee leven wanneer deze groep een gedeeltelijke tegemoetkoming zou ontvangen.

Het is erg jammer dat de zgn. Interimmers steeds onderop de stapel zijn gekomen, en nu op de nieuwe PAS zijn aangevoerd. De SGP doet een beroep op de gedeputeerde om deze groep mensen proactief te helpen. Eigenlijk heeft deze groep in de ogen van de SGP een streepje voor.

Mevrouw Poppe deelt mede dat de SP zich grotendeels kan aansluiten bij hetgeen zojuist door fracties naar voren is gebracht. De vraag blijft wel wat GS gaan doen om te voorkomen dat de PAS net zo eindigt als de salderingsbank.

De heer De Kruif komt terug op de inbreng van het CDA. Hij is het daar helemaal mee eens. Niet vergeten moet worden dat de vele regelgeving bij de individuele ondernemers terecht komt.

Gedeputeerde Krol memoreert dat PS destijds hebben besloten te komen tot een Verordening Stikstof. Afsproken werd niet te wachten op de invoering van de PAS omdat dit nog jaren zou kunnen duren. Om die reden werd een eigen systeem bedacht. Men kon een natuurbeschermingswetvergunning krijgen waarbij centraal staat en stond dat er afname van depositie moest zijn. Dat was de intentie van PS en GS om destijds een VSN vast te stellen. De heer De Kruif heeft juridisch wel gelijk dat er wellicht feitelijk onvoldoende afname heeft plaatsvonden. Echter, de intentie van de stikstofbank was dat wat stopt, wordt ingenomen, wordt afgeroomd en zo de stikstofdepositie wordt verminderd. Alle fracties in PS waren het er toen over eens dat er afname van stikstof moest plaatsvinden, dat in het belang van de kwetsbare natuur maar ook omdat de juridische houdbaarheid van de vergunningverlening staat of valt met de vraag of reductie kan worden aangetoond. Bij de vaststelling van de stikstofbank en de politieke discussie erover is er met name door GroenLinks voor gepleit om degenen die geen natuurbeschermingswetvergunning hadden aangevraagd, de zgn. Interimmers, achteraan in de rij te laten aansluiten. Dat is met steun van andere fracties uiteindelijk zo overgenomen. Overigens is het niet onredelijk dat boeren, die een reguliere aanvraag indienen, niet behoeven te wachten op degenen die reeds hadden uitgebreid zonder natuurbeschermingswetvergunning.

De PvdD gebruikt dezelfde terminologie als Wösten gebruikt heeft. Spreker maakt bezwaar tegen het gebruik van het woord "onrechtmatig"; ook GroenLinks nam dat woord in de mond. PS hebben een verordening vastgesteld en op grond daarvan zijn er vergunningen verleend die na 6 weken onherroepelijk zijn geworden. Daarop terugkijkend kan worden gesteld dat de vergunningen uit de afgelopen jaren op grond van de uitspraak van de RvS vandaag niet meer zo verleend zouden worden. Dat betekent echter niet dat de vergunningverlening onrechtmatig is geweest. De vergunningen waren rechtmatig en zijn juridisch onherroepelijk. PS hebben de verordening destijds vastgesteld met de bedoeling niet op de PAS te wachten en tegelijkertijd een stevige reductie van de stikstof in Utrecht voor elkaar te krijgen. Voor een groot deel is dat gelukt.

Mevrouw Arissen komt terug op de woorden van de gedeputeerde dat de vergunningen rechtmatig verleend zouden zijn. Het simpele feit dat de uitspraak van de Raad van State geen terugwerkende kracht heeft, en dat de verleende vergunningen niet automatisch gevaar lopen, wil niet zeggen dat het rechtmatig zou zijn geschied.

De heer Boerkamp meent dat de Raad van State vooral kritiek had op de wijze waarop de salderingsbank gevuld werd, terwijl de regeling op zich wel goed was. De fout had vooral betrekking op de datum van tellen.

Gedeputeerde Krol antwoordt dat de Raad van State commentaar had op de systematiek van vullen en onttrekken maar ook van oordeel was dat de provincie niet inzichtelijk kon maken wat het effect op het gebied is geweest. De werkelijke depositie op de Natura 2000 gebieden werd onvoldoende inzichtelijk.

Voorts komt hij terug op de woorden van de PvdD. Het woord "onrechtmatig" is onjuist. Hij illustreert dat met het volgende voorbeeld. Als iemand de voorschriften in het verkeer overtreedt wegens teveel alcoholgebruik of te hard rijden, en betrokkene moet zijn rijbewijs inleveren en mag vanaf dat moment niet meer rijden, wil dat niet zeggen dat het rijden van die persoon op de snelweg in de afgelopen 10 jaar ook onjuist zou zijn geweest. De Raad van State oordeelde dat Utrecht het niet op deze manier mocht doen maar in het recht geldt dat de vergunningen die tot die tijd zijn verleend rechtmatig zijn. GroenLinks vroeg of GS zich houden aan geldende wet- en regelgeving. Alleen al de suggestie dat dit niet het geval zou zijn, levert bij hem een kritische reactie op. Uiteraard is dat het geval.

Voorts komt hij terug op de vraag over de legesgelden. Hij heeft beloofd daarnaar te kijken. Leges moet worden betaald wanneer een agrariër een vergunning in het kader van de PAS nodig heeft en bij het bevoegd gezag van de provincie Gelderland moet zijn. Als het een melding moet zijn of betrokkene moet zich bij een ander bevoegd gezag melden, doet dat probleem zich niet voor omdat de provincies Noord- en Zuid-Holland geen leges heffen. In artikel 13, de zgn. hardheidsclausule, van de legesverordening van de provincie Utrecht wordt de mogelijkheid geboden in bijzondere gevallen tot compensatie over te gaan. In artikel 10 van de verordening staat dat dit nooit meer dan 50% mag zijn. Wil de provincie binnen de voorwaarden van de legesverordening blijven, dan moet het alleen worden toegepast op degenen die al leges aan de provincie hebben betaald ad 1525 euro én 800 euro aan Gelderland moeten betalen. De provincie Utrecht zou dan de helft kunnen terugbetalen en dat is ca. 750 euro. GS hebben de bevoegdheid om die hardheidsclausule toe te passen; op zich is spreker daartoe bereid. Echter, dit heeft wel budgettaire consequenties en deze worden op 116.000 euro ingeschat. PS gaan over het budget. Het zou verstandig zijn een goed dekkingsvoorstel bij de begrotingsbehandeling aan de orde te stellen, wanneer de hardheidsclausule inderdaad wordt toegepast.

Hij is het met een aantal fracties eens dat terughoudendheid wenselijk is, wanneer achteraf met een melding had kunnen volstaan terwijl er toch voor een vergunning is betaald. Immers, de provincie heeft wel het werk voor betrokkenen gedaan. Hij heeft die terughoudendheid ook tijdens de betreffende informatieavond uitgesproken.

Voorts komt hij terug op de wens van de SGP om Interimmers actief te steunen. De PAS kent geen mogelijkheid om vergunningsaanvragen sneller of langzamer in behandeling te nemen. De aanvraag die compleet en ontvankelijk is, schaart zich in de rij en dat biedt geen mogelijkheid tot beïnvloeding. Het systeem werkt op basis wie het eerst komt, het eerst maalt. De provincie kan aanvragers zeker ondersteuning bieden bij het rekenen, het uitzoeken, het adviseren. Dat wordt ook volop gedaan.

Gevraagd werd naar de risico's van de PAS versus de salderingsbank. Ook de PAS gaat uit van reductie van de stikstofbelasting in Nederland maar dat moet wel aantoonbaar worden gemaakt. Anders werkt ook de PAS niet. Gelet op de advisering van de Raad van State inzake de PAS, vindt hij het moeilijk om als provincie Utrecht uit te spreken hoe de PAS vermoedelijk gaat werken. Tenslotte hebben de Tweede en Eerste Kamer alsmede de Raad van State daarover al een oordeel uitgesproken. De stevigheid van de PAS neemt toe naarmate het systeem langer draait en zich verder ontwikkelt. Ook de PAS zal ongetwijfeld onderwerp van juridische discussie en conflicten zijn. Overigens richt de PAS zich niet uitsluitend op de agrarische sector maar op alle economische activiteiten die stikstofdepositie veroorzaken, zoals de havens, het wegverkeer, biogascentrales e.d.

Op de informatieavond is niet gezegd dat alles met de PAS goed zou komen. Wel is gesteld dat de PAS voldoende mogelijkheden biedt, zoals in de rest van Nederland, om aanvragen te doen. Echter, ook een vergunning onder de PAS kan worden aangevochten en uiteindelijk niet overeind blijven. Men dient de noodzakelijke stikstofreductie voor elkaar krijgen en toch de economische activiteiten mogelijkheden bieden voor ontwikkeling. Dat tweesporenbeleid is onderdeel van de PAS.

Mevrouw Arissen vraagt nogmaals hoeveel geld alle rechtszaken en advocaatkosten de provincie heeft gekost.

De heer Kroon zal niet meer spreken van "onrechtmatigheid". Hij formuleert dit als volgt. Vergunningen met het inzicht van nu hadden toen misschien niet verlengd moeten worden. In feite hebben interimuitbreiders twee keer een cadeau ontvangen, in strijd met de wet. Aanvankelijk met de salderingsbank waarmee Interimmers een vergunning konden krijgen en nu opnieuw. De provincie moet zich daar wel bewust van zijn. Opnieuw vraagt hij naar de informatieverstrekking

vanuit GS; kan het belang van de natuur en de natuurbescherming nadrukkelijker worden uitgedragen? Dat wordt nu door GroenLinks gemist.

Gedeputeerde Krol antwoordt dat de kosten van het proces rondom de stikstofbank in de voorjaarsnota, de najaarsnota en in de begroting staan vermeld. Hij is wel bereid alles op een hoop te vegen en te onderzoeken wat dat de provincie heeft gekost, vooral "als hij de rekening daarna naar Nijmegen mag doorsturen".

Op de vragen van GroenLinks antwoordt spreker dat hij zowel binnen als buiten het provinciehuis altijd het tweesporen-beleid heeft genoemd. Naast de stikstofbank worden er in Utrecht stevige herstelstrategieën uitgevoerd, zowel rondom de beschermde natuurmonumenten als in de Natura 2000 gebieden. Het gaat dan om natuurmaatregelen en waterkwaliteit- en waterpeilmaatregelen, die erop gericht zijn de Utrechtse natuur steviger en robuuster te maken als het gaat om de stikstofbelastingproblematiek. Daarbij dient men zich te realiseren dat stikstofbelasting in Nederland voor een groot deel achtergronddepositie is die over komt waaien. De PAS is voor Interimmers een lastig systeem. De provincie zette de Interimmers achter in de rij en liet ze 1500 euro leges betalen. De PAS stelt dat alles wat er in de afgelopen drie jaar in de stal heeft gestaan per 1 januari 2015 vergunbaar is. Wanneer wordt gesteld dat het Utrechtse systeem soepel was voor de Interimmers, dan is het rijkssysteem nog veel soepeler voor Interimmers. Het parlement heeft zo besloten en daar moet naar worden gehandeld.

De voorzitter constateert aan de hand van een stemming dat alle fracties er voorstander van zijn dat de provincie de legesrechten aan Utrechtse vergunningaanvragers terugbetaalt, omdat ze anders dubbele leges moeten betalen. De voorzitter vraagt of GS dienaangaande een voorstel hebben.

De heer Boerkamp is van mening dat deze vraag van financiële aard thuishoort in de commissie MME.

De voorzitter antwoordt dat de peiling van zojuist geen status van recht heeft. Wel biedt dit het college van GS een indicatie hoe de politieke vlag er bij hangt.

Mevrouw Kotkamp begreep van de gedeputeerde dat het een bevoegdheid van GS is om hierover te besluiten.

De voorzitter antwoordt dat dit deels het geval is. De handelingsbevoegdheid wat betreft de vergunningverordening ligt bij het college. Echter, er is een budget nodig en PS dienen daarmee in te stemmen.

De voorzitter rondt de bespreking van dit agendapunt af.

2.6 Statenbrief voorbereidingen provinciaal detailhandelsbeleid

Deze statenbrief is op verzoek van de PvdA ter bespreking geagendeerd. Dit onderwerp valt in de portefeuille van gedeputeerde Krol omdat het nauw verbonden is met winkelleegstand. Mocht de commissie deze brief in de commissie MME willen bespreken, vanwege de economische elementen, dan hoort de voorzitter dat graag.

De heer Van Muilekom deelt mede dat de PvdA het rapport van Q&A met veel plezier heeft gelezen. Dit geeft een goede analyse van de problematiek die er nu is. Q&A komt met voorstellen en gaat daarbij ook in op de rol van de provincie. Dit onderwerp raakt vele partijen, zoals gemeenten en de detailhandel. De PvdA heeft niet de intentie om nu inhoudelijk op het rapport in te gaan maar wil wel graag bespreken of dit een onderwerp is dat zich leent voor de BOB aanpak. Hij wil dat peilen bij de collega-fracties, juist nu het rapport zeer onlangs is verschenen. Ook vraagt hij of er nog invalshoeken worden gemist in het Q&A onderzoek, die alsnog moeten worden toegevoegd.

Mevrouw Koelewijn deelt mede dat het CDA van mening is dat het hier om een steeds nijpender probleem gaat. Haar fractie deelt dat met de PvdA. In grote steden wordt de leegstand zichtbaar maar vooral op het platteland worden de problemen steeds nijpender. Groot winkelbedrijven vertrekken snel. Gevraagd werd of het rapport alle invalshoeken in beeld heeft gebracht. Het CDA mist het volgende:

- De verbinding met de ladder voor de duurzame verstedelijking, gelet op mogelijke functiewijzigingen
- Bij het onttrekken van het aantal metrages moet ook de leefbaarheid worden meegenomen. Wanneer er in een winkelgebied een hiërarchie wordt aangebracht, vraagt dat om grote zorgvuldigheid.
- Op zich leent dit onderwerp zich voor de BOB aanpak. Vragen heeft het CDA over de rol van de provincie in dit geheel, met name als het om ruimtelijke ordening gaat.

Mevrouw Chidi laat weten dat D66 zich erin kan vinden op dit onderwerp de BOB werkwijze toe te passen. Echter, D66 is van mening dat dit onderwerp eerst in de commissie MME moet worden besproken, ook de punten die in het rapport gemist worden.

De voorzitter zal dit punt richting presidium meenemen.

De heer IJssennagger sluit zich bij D66 aan; dit onderwerp hoort thuis in MME. De PVV is het eens met de conclusie van het rapport dat, indien de stakeholders er gezamenlijk niet uitkomen, de provincie een regierol moet pakken. Dat brengt het gevaar van overheidsingrijpen met zich mee en daardoor zou de markt zijn werk niet kunnen doen. Daar wordt in het rapport op gewezen en dat vraagt om balanceren op het slappe koord. De PVV wil het bij voorkeur beperken tot stimuleren en faciliteren, zonder dat de provincie daar op voorhand de portemonnee gaat trekken. In het rapport staat een opmerking over "samen de lasten dragen". De PVV bedoelt daarmee retailers, de vastgoedpartijen en de gemeenten maar niet de provincie. Reguleren is pas nodig wanneer de stakeholders er niet uitkomen. Dat moet het allerlaatste middel zijn, in feite een stok achter de deur. Het onderwerp is volgens de PVV geschikt voor het BOB model. Daar kunnen eventuele ontbrekende elementen aan bod komen.

Mevrouw Chidi begrijpt dat de PVV op het standpunt staat dat de provincie de regie moet nemen en faciliterend moet optreden. Welke van de twee moet het zijn? Wat verwacht de PVV dienaangaande van het college?

De heer IJssennagger wil nu niet vooruitlopen op de uitkomsten van het BOB model. Zijn fractie wil die discussie open ingaan, zonder vooringenomenheid. De PVV heeft voorkeur voor een stimulerende rol van de provincie, dat gaat iets minder ver dan de faciliterende rol. Wanneer de stakeholders weten dat er een fikse stok achter de deur staat, dan zullen ze waarschijnlijk toch in staat zijn de pijnlijke knopen door te hakken.

Mevrouw Poppe deelt mee dat in dit rapport ontbreekt, dat er voor winkelcentra subsidies mogelijk zijn. Zij weet alleen niet wie die subsidies verstrekt. Zij refereert aan een winkelcentrum in haar gemeente dat subsidie heeft ontvangen voor het creëren van parkeergelegenheid. Zij heeft een en ander in haar eigen gemeentefractie nagevraagd en wacht nog op antwoord. Wellicht kunnen ook dergelijke aspecten in dit rapport worden meegenomen. Het is een goede zaak dat de provincie de regierol op zich kan nemen maar hoe kan de provincie zich met gemeentelijke politiek op het gebied van de ruimtelijke ordening bemoeien, zonder met de vinger te wijzen?

De heer Van Kranenburg vindt het goed dat dit onderwerp hier besproken wordt, gezien de ruimtelijke componenten die daarmee samenhangen. Wellicht kan men in MME de gedachten laten gaan over de economische kant van de zaak.

Wat hem betreft zit de essentie in paragraaf 4.9, de laatste zin "Wanneer deze duidelijkheid (over concentratie van winkelgebieden) er is, kan de markt vervolgens zelf zijn werk doen. Voor het scheppen van deze duidelijkheid is een partij nodig die het belang van keuzes maken inziet, onafhankelijk is en geen financiële belangen heeft. Hier ligt een belangrijke rol weg gelegd voor de provincie Utrecht." Hij illustreert dit met het volgende voorbeeld. In de gemeente De Utrechtse Heuvelrug wil men de Aldi op een andere plek huisvesten, richting een verouderde, wat verrommelde plek. In de winkelstraat staan 17 panden leeg. Daar moet men wat mee en dat vraagt om iemand die verantwoordelijkheid neemt om te gaan reguleren. Zijn fractie heeft eerder gesteld dat kerkenbouw in deze provincie verboden moet worden omdat er veel kerken leeg staan. Datzelfde wil hij in deze discussie voorleggen; laat dat ook voor winkels gelden. Belangrijk is het schaarste te creëren om zo onnodig ruimtebeslag te voorkomen. Hij heeft er niets op tegen de BOB werkwijze voor dit onderwerp te hanteren.

Zijn vraag is voorts welke instrumenten de provincie in de ruimtelijke ordening heeft om de problemen in het detailhandelsbeleid aan te pakken. Uit de stukken komt dat niet naar voren. Wat hem betreft zou eerst deze vraag moeten worden beantwoord alvorens het proces wordt ingegaan.

Mevrouw Kotkamp sluit aan bij de vragen van de ChristenUnie. Zij meent dat de PRV het ruimtelijke instrumentarium van de provincie is dat ook op deze knelpunten kan worden toegepast. Zij weet niet of dit onderwerp erg geschikt is voor de BOB aanpak, juist omdat er al beleid voorhanden is. Zij kan zich voorstellen dat de provincie wel een rol heeft op gemeentelijk niveau. Mogelijk is het voor andere stakeholders te weinig concreet om daarover met de provincie in gesprek te gaan. Daar heeft zij wat twijfels over. De winkelleegstand hangt nauw samen met het gewijzigde koopgedrag van de consument. Er is een grote verschuiving gaande van kopen in winkels naar kopen online. Wellicht moeten mensen meer bewust worden gemaakt en worden opgeroepen meer lokaal te gaan kopen wanneer men belang hecht aan bruisende winkelstraten. Dat ligt dan wel meer op het terrein van de gemeenten en is h.i. geen onderwerp voor PS.

Mevrouw Eijsbroek deelt mee dat de VVD in principe voorstander is van de BOB aanpak, als het gaat om de overtollige detailhandelsmeters en de aanpak binnen de provincie. Wel sluit zij zich aan bij de opmerkingen die door de ChristenUnie zijn gemaakt. De vraag is wat er op provinciaal niveau en op gemeentelijk niveau moet worden gedaan. Wat op gemeentelijk niveau kan worden gedaan, moet niet worden veranderd.

Zij stelt vervolgens vragen over de overtollige detailhandelsmeters:

- Wat betreft maatwerk aangaande de lokale verschillen en de verschillen per branche is de vraag hoe GS dat (centraal) willen gaan aanpakken.
- In het rapport wordt gesproken over uit de markt halen en huren verlagen. Wat wordt daarmee bedoeld en hoe concreet kan dat worden gemaakt?

- Bij het ministerie van EZ is er via het platform 31 al een sessie gehouden over de vraag hoe gemeenten de problemen in het detailhandelsbeleid kunnen oplossen. De VVD vraagt welke Utrechtse gemeenten daaraan hebben deelgenomen.

De heer Ijssennagger begrijpt dat de VVD zoveel mogelijk aan gemeenten wil overlaten. Alle gemeenten hebben er belang bij c.q. verdienen geld aan het creëren van detailhandelsmeters. Gemeenten beconcurreren elkaar daarmee, zo weet hij uit ervaring. Soms tellen gemeenten de koopbehoefte van inwoners uit deelgebieden dubbel mee. Een van de sterke punten van dit rapport is dat alle partijen van hetzelfde model moeten uitgaan en niet van een model dat door belangenbehartigers is opgesteld. Dat zou volgens de PVV specifiek een taak van de provincie moeten zijn; dat zou dwingend moeten worden opgelegd.

Mevrouw Eijsbroek laat weten dat de VVD in principe voorstander is van een gemeentelijke aanpak. De VVD wil uitgaan van de kracht van gemeenten. Zolang dat kan, staat de VVD daarvoor. Wanneer de provincie een regisserende rol moet gaan innemen, dan zal de provincie ook moeten gaan faciliteren. Zij vraagt dienaangaande ook om het standpunt van de gedeputeerde.

De heer Ijssennagger merkt op dat het rapport ook concludeert dat gemeenten en andere stakeholders er onderling niet uitkomen. Dat is de actuele situatie. Gemeenten komen er onderling niet uit.

Mevrouw Eijsbroek merkt op dat de VVD wil uitgaan van eerlijke concurrentieposities. Wanneer dat problemen oplevert, zoals door de PVV wordt gesteld, dan kan op provinciaal niveau worden bezien welke aanpak de voorkeur verdient.

Mevrouw Arissen vroeg zich af wat de rol van de provincie in dit vraagstuk is. In hoeverre is het niet de taak van gemeenten om hiervoor beleid te ontwikkelen? De PVV gaf ook al aan dat gemeenten er niet uitkomen. De PvdD is van mening dat de provincie een faciliterende rol op zich kan gaan nemen om gemeenten te helpen er uit te komen. De PvdD vindt de toenemende winkelleegstand een groot probleem dat moet worden aangepakt. Fiscale stimulering van leegstand door bv. lagere OZB belasting moet van de baan. Daarvoor in de plaats zou juist een soort leegstandheffing moeten komen, als een pand langer dan een half jaar leeg staat. Via het BOB model kan met alle stakeholders in gesprek worden gegaan over de juiste aanpak van de problematiek.

Mevrouw Eijsbroek vraagt de PVV hoe moet worden omgegaan met de concurrentiepositie van Nijkerk en Amersfoort. Beide gemeenten vallen in verschillende provincies.

De heer Ijssennagger kent de specifieke positie van beide gemeenten niet. Voorop staat dat gemeenten het geld zelf nodig hebben en met elkaar in de winkelgebieden zware concurrentie aangaan. De vraag is of dat proces wel zo door moet gaan. Juist de provinciale bestuurslaag heeft de taak in te grijpen, wanneer het fors uit de hand loopt. In zijn algemeenheid is het zo dat de provincie ingrijpt wanneer gemeenten er niet uitkomen. Hij wijst in deze op de weg tussen Bunnik en Houten. Wat de PVV betreft ligt dit op hetzelfde vlak.

Wanneer elkaar beconcurrerende gemeenten in verschillende provincies liggen, dan is het zaak van overleg tussen de beide provincies die het aangaat.

Mevrouw Koelewijn sluit zich ter zake aan bij de PVV. Wat weerhoudt de provincie Utrecht om hierover in contact te treden met de provincie Gelderland? Het gaat hier om een nijpend landelijk probleem. Een goede discussie is nodig om de respectievelijke verantwoordelijkheden in beeld te brengen.

Mevrouw Hoek wijst erop dat het Coalitieakkoord ook ingaat op het kleine kernenbeleid. Het is van groot belang dat het winkelbestand in de kleine kernen zodanig is dat de inwoners op basisvoorzieningen kunnen terugvallen, temeer daar het openbaar vervoer lang niet altijd optimaal is. 50PLUS vraagt hier nadrukkelijk aandacht voor. Men dient te behouden wat er is, eventueel met behulp van een steuntje in de rug van de provincie, bv. in de vorm van een kleine subsidie.

De heer Ijssennagger vraagt hoe er moet worden gehandeld wanneer er voor een winkel in een kleine kern geen markt is, dus als er te weinig kopers zijn. Moet de provincie zo'n winkelier gaan subsidiëren?

Mevrouw Hoek antwoordt dat 50PLUS het heel belangrijk vindt dat de enige overgebleven supermarkt in een kleine kern behouden blijft, juist omdat de ouderen langer zelfstandig moeten blijven wonen en het openbaar vervoer steeds minder wordt. De inwoners moeten op een dergelijke basisvoorziening kunnen blijven terugvallen. Ook de provincie kan daarin een rol spelen. Sommige voorzieningen kosten nu eenmaal geld en daarvoor wordt belasting betaald.

De heer Ijssennagger begrijpt dat 50PLUS van mening is dat de provincie de winkelier in de kleine kern dan maar moet gaan subsidiëren.

Mevrouw Hoek wil dit nuanceren. Het gaat niet om 100% financiële steun maar de provincie kan wel de helpende hand bieden.

De heer P. van Leeuwen verwijst naar de motie over de kleine kernen die voor de zomervakantie is aangenomen. Ook de SGP was daarvan een ondertekenaar. Hij gaat ervan uit dat die motie optimaal wordt ingevuld. De SGP kan zich het BOB model wel voorstellen voor het detailhandelsbeleid. Tegelijkertijd meent hij dat dit onderwerp thuishoort in de commissie MME en niet in deze commissie.

De voorzitter vat de discussie als volgt samen: een grote meerderheid van deze commissie is voorstander van de aanpak volgens het BOB model. Drie fracties hebben voorkeur om het detailhandelsbeleid in de commissie MME te bespreken en twee fracties ondersteunen dat, zij het in minder sterke mate. Hij zal dat aan het presidium voorleggen.

De heer Van Muilekom vraagt waarom GS zouden moeten reageren, wanneer PS van oordeel zijn dat het detailhandelsbeleid via het BOB model moet worden aangepakt.

De voorzitter beaamt dat het college daar niet over gaat. Het gaat er nu om dat de vragen die aan GS gesteld zijn door de gedeputeerde zullen worden beantwoord.

Gedeputeerde Krol geeft aan dat het college vorige week aan het presidium heeft voorgesteld het onderwerp detailhandelsbeleid als BOB procedure aan te pakken.

In het Coalitieakkoord zijn heldere afspraken gemaakt over een stevige inzet op het detailhandelsbeleid. Vorige week nam spreker met andere collega's RO en EZ deel aan een overleg bij minister Kamp. Ook de voorzitter van detailhandel Nederland en de directeur van IVBN waren aanwezig. Hun boodschap aan de gedeputeerden was: "doe alstublieft iets!" Gesteld werd door hen dat de kwaliteit en de leefbaarheid van de steden en dorpen onder grote druk staan. Nederland heeft veel te grote meubelboulevards terwijl ook het aantal winkels voor het achterland veel te omvangrijk wordt. Geconstateerd moet worden dat men in Nederland wat betreft de zinnige verdeling van de ruimte en de leefbaarheid van de steden op de verkeerde weg is. In het rapport worden feiten weergegeven alsmede aanzetten voor het vraagstuk. Het gaat om een ernstig vraagstuk in Nederland en in de Utrechtse samenleving. Zolang de oplossing niet bekend is, kan hij de vraag wat het ruimtelijke instrumentarium van de provincie is, niet beantwoorden. Eerst wordt met de BOB procedure gestart en zullen oplossingsrichtingen de revue gaan passeren. De Wro en de nieuwe Omgevingswet zullen de provincie wel mogelijkheden bieden om tot reductie van het winkelloppervlak te komen, wanneer gemeenten er niet uit zouden komen. Wat betreft winkelmeters is er in Nederland sprake van een overcapaciteit van 30 tot 40%. In die zin biedt het ruimtelijk instrumentarium mogelijkheden, zoals dat ook het geval is in het provinciaal beleid ten aanzien van leegstand kantoren. Wel biedt de huidige Wro meer mogelijkheden om winkelmeters in goedgekeurde bestemmingsplannen weg te halen dan de nieuwe Omgevingswet. Wanneer het ingrijpen van de provincie jaren gaat duren, dan heeft de provincie met de juridische realiteit van de Omgevingswet te maken en kan er geen gebruik meer worden gemaakt van de Wro; dat zal de mogelijkheden om tot aanpak te komen compliceren.

Spreker is het op zich wel eens met de VVD dat een provinciale interventie achterwege moet blijven, wanneer gemeenten met elkaar in regioverband tot stevige reductie kunnen komen. Zijn ervaring, ook als gemeentebestuurder, is dat bestuurders toch vooral voor eigen erf optreden. Dat vraagt wel om een regionale regisseur die dat vraagstuk gaan agenderen. Z.i is het onontkoombaar dat de regionale overheid daar een rol in gaat spelen. Dat hoeft beslist niet om een interventie instrumentarium te gaan, zoals bij de kantorenaanpak het geval was. Zo ver is het college op dit punt nog niet.

De heer Van Muilekom vindt de provinciale aanpak wat betreft kantorenleegstand interessant. Hoe is de discussie met de kantoren verlopen, welke reacties riep dat op en wat kan daarvan worden geleerd met het oog op de detailhandel? Hij hoopt dat deze vragen ook de revue zullen passeren.

De voorzitter zegt toe dat deze vragen zullen worden meegenomen in de BOB aanpak. Vervolgens rondt hij de bespreking van dit agendapunt af.

3. WATER

3.1 Statenvoorstel wijziging reglement Waterschap Vallei en Veluwe.

De voorzitter meldt dat het hier gaat om wijzigingen van technische aard. De commissieleden worden verzocht daarmee in te stemmen.

De voorzitter constateert dat dit voorstel als sterstuk aan PS kan worden voorgelegd.

3.2 Statenbrief voortgangsrapportage Provinciaal Waterplan over 2014 inclusief Kader Richtlijn Water

De heer De Kruif merkt op dat de PvdA vooriggende rapportage nogal lastig vindt. Er is heel veel gebeurd in de afgelopen periode, maar het moet nog zoveel meer gebeuren. De PvdA heeft het gevoel dat dat nog niet goed in zicht is. Er is

een verdeling van 3 x 5 jaar en onduidelijk is of men op schema ligt; daar is onvoldoende zicht op. Van de collega's bij de waterschappen weet hij dat er op onderdelen echte zorgen leven over de voortgang en de aanpak van onderdelen die in dit plan een plek moeten krijgen. De PvdA wil graag wat meer houvast krijgen om zicht te krijgen op de reële voortgang KRW op weg naar 2027. Waarschijnlijk komt er binnenkort een plan voor de tweede periode uit. Dat moet zorgvuldiger en uitgebreider dan nu met elkaar worden bezien. De PvdA wil nu al wat aandachtspunten meegeven, met name voor de KRW. De gewasbestrijdingsmiddelen zijn een groot probleem; dat moet voortvarend worden opgepakt. De geneesmiddelen in het water vragen aandacht. In het AMC is een redelijk succesvolle proef geweest om geneesmiddelen zoveel mogelijk uit het water te verwijderen. Dat moet op een veel grotere schaal worden toegepast.

De heer Travaille deelt mede dat de PvdD vooral wil ingaan op het waterkwaliteitsaspect en de KRW. In de statenbrief wordt terecht gesteld dat de KRW een resultaatverplichting is: er moet daadwerkelijk worden voldaan aan doelstellingen op het gebied van waterkwaliteit. Wanneer Utrecht en Nederland niet voldoen, dan zal men daar de consequenties van ondervinden, bv. boetes van de Europese Unie. Het valt op dat in de voortgangsrapportage vooral getoetst is op het aantal maatregelen dat is uitgevoerd, maar inzicht in het realiseren van de doelen staat niet in de rapportage. Als er inzicht is in welke mate de doelstellingen zijn gerealiseerd, kan veel beter worden getoetst of Utrecht aan de KRW voldoet. De PvdD verzoekt om voor de KRW duidelijk te rapporteren over de resultaten, wetende dat Utrecht op dit moment absoluut niet zal voldoen aan de KRW. Dat signaal is afkomstig van het Planbureau voor de Leefomgeving, van de commissie MER voor Waterplan 2 maar ook van de bestuurders en de medewerkers van de waterschappen. Dat gaat zo vreest hij een groot probleem opleveren. Behalve dat de PvdD graag een rapportage ziet over de mate waarin de doelstellingen worden bereikt, ziet de PvdD ook graag welke maatregelen de provincie zou moeten nemen.

De belangrijkste oorzaak waarom de doelstellingen niet worden gehaald, heeft te maken met de meststoffen en bestrijdingsmiddelen vanuit de landbouw. Dat constateert het Planbureau voor de Leefomgeving maar ook de waterschappen constateren dat. In de provinciale rapportage staat deze conclusie ook. Landbouwbedrijven moeten net als andere bedrijven een bedrijfshuishouding hebben waarbij niet de omgeving wordt vervuild.

Mevrouw Dorresteijn merkt op dat de PvdD de stelling aangaat dat de landbouw de belangrijkste veroorzaker is van het niet halen van de KRW doelstellingen. Zij vraagt waar zij die conclusie kan vinden.

De heer Travaille antwoordt dat dit is terug te vinden in rapportage van het Planbureau voor de Leefomgeving.

Mevrouw Dorresteijn verwijst naar de voortgangsrapportage. Waar staat de conclusie dan in deze rapportage, zoals door de PvdD naar voren werd gebracht? Zij is kritisch over de grote stelligheid waarmee deze zogenaamde conclusies door de PvdD naar voren worden gebracht. Onlangs zijn de cijfers van het CBS bekend geworden en daarin staat dat de landbouwbedrijven ten opzichte van 1990 juist een enorme stikstofreductie hebben laten zien. Zij wil graag weten waar zij de stellingen van de PvdD zwart op wit kan terugvinden.

De heer Travaille staat op het standpunt dat de reactie van het CDA het belang onderschrijft van goed inzicht in de mate waarin de doelstellingen worden gerealiseerd. Er worden veel maatregelen uitgevoerd maar de waterschappen constateren keer op keer dat de doelstellingen niet worden gehaald. Voor wat betreft het landbouwbeleid zijn er verschillende initiatieven, bv. het Deltaplan agrarisch waterbeheer en agrarisch natuurbeheer. Echter, dat is nogal vrijblijvend. De PvdD vraagt wat de provincie nodig acht om te zorgen dat de bronaanpak echt gaat slagen en dat de emissie vanuit de landbouw met betrekking tot de gewasbestrijdingsmiddelen en de meststoffen een halt wordt toegeroepen.

Mevrouw Kotkamp sluit aan bij de oproep van de PvdD dat meer inzicht nodig is in de mate waarin de doelstellingen zijn gerealiseerd. Gesteld wordt dat hydrologische maatregelen nog niet in drie Natura 2000 gebieden zijn afgerond, vanwege het vaststellen van de PAS. Zij vraagt wat de relatie is met de PAS. Bij de uitvoering van de ecologische verbindingzones blijkt er niet voldoende ontwikkelruimte te zijn. Zij vraagt dienaangaande om een toelichting.

Voorts vraagt ze of bij het vaststellen van de doelen ook wordt onderzocht of doelen wel haalbaar zijn.

De heer Germis constateert voor het tweede jaar een groot rood blok bij het HDSR. Van de wateropgave en tegengaan wateroverlast is slechts 45% gerealiseerd. Dat baart zijn fractie grote zorgen. Het gebied van HDSR is kwetsbaar. Bij de rondvraag zojuist werd Linschoten aan de orde gesteld. Wat gaat het college richting HDSR doen nu er diverse doelstellingen opnieuw niet worden gehaald? Vorig jaar stond het zelfde vlak bij dit waterschap ook al op rood.

Mevrouw Chidi sluit zich aan bij de vraag van de VVD over het HDSR.

In het rapport staat dat de PAS op een aantal projecten een vertragende werking heeft terwijl elders in het project staat dat veel projecten op schema lopen. Welke projecten lopen er nu concreet vertraging op; loopt men die vertraging in de komende planperiode in?

D66 is benieuwd naar de ketenaanpak medicijnresten.

Spreekster constateert dat het rapport 2014 wel laat is uitgekomen, nu men al tegen het najaar 2015 aan zit. Dat maakt de vraagstelling, bv. over vertraging van projecten, niet gemakkelijk. Kan de rapportage voortaan eerder worden uitge-

bracht? Ook bevat het rapport veel vakjargon; wat haar fractie betreft mag dat voortaan wat leesbaarder worden opgeschreven.

Mevrouw Dorresteijn is een nieuw commissielid en leest dit rapport voor de eerste keer. Zij kan zich niet direct vinden in de zaken die nu op tafel worden gelegd, vooral de oproep om de doelstellingen duidelijker te communiceren. Zij gaat er vanuit dat die in het PWP staan; hier gaat het om een voortgangsrapportage die op een format is gestoeld die door PS is vastgesteld. Zij kan dat niet geheel volgen.

Dit rapport lezende, constateert zij dat daar geen bloed uit voortvloeit. Terecht zijn er vragen gesteld over het HDSR. In het rapport wordt daar relativerend over gesproken en de vraag is hoe dat zit. Zij begrijpt dat andere fractieleden gesproken hebben met waterschapsbestuurders. Echter, die bestuurders hebben aan deze rapportage meegewerkt. Men moet er toch op kunnen vertrouwen dat de inhoud draagvlak heeft bij de waterschapsbestuurders.

Mevrouw Kotkamp komt terug op het ontbreken van doelstellingen in de rapportage. Mevrouw Dorresteijn geeft zelf eigenlijk al antwoord op de vraag. Heel graag wil de commissie weten wat de impact is van het niet uitvoeren van bepaalde maatregelen op bepaalde doelstellingen. Dat biedt meer inzichtelijkheid, aldus GroenLinks.

Mevrouw Dorresteijn kan zich dat voorstellen en is het daarmee ook wel eens. De lat ligt hoog en de ambities zijn hoog. De agrariërs werken hard om de hoge ambitie voor elkaar te krijgen. Dat geluid komt duidelijk uit het veld. Tegelijkertijd blijft de sanering van bodemverontreiniging achter, zo blijkt uit de statenbrief. Dat is een verantwoordelijkheid van de provincie zelf; daar op moet de provincie zelf actie ondernemen maar juist dat onderdeel loopt achter. Het CDA gaat voor het principe van “gelijke monniken gelijke kappen”. Zwaar wordt ingezet om de stikstofdepositie vanuit de landbouw te reduceren, echter, dan moet ook de provincie alle zeilen bij zetten om geen achterstand in te lopen. De provincie heeft op dit gebied zelfs een voorbeeldfunctie.

Mevrouw Hoek verwijst naar punt 4, thema vaarwater/zwemwater, waar geen tekst bij staat. Bij punt 5.1 en 6.1, vaarwater, wordt ook niets inhoudelijks over de huidige situatie gemeld.

Spreekster wijst erop dat het vaarwater behoorlijk vervuild is. Zij constateert dat uit eigen ervaring; zij heeft een bootje en woont aan de Vecht. Er is voor pleziervaart geen regelgeving over het al dan niet lozen op het oppervlaktewater. In de praktijk wordt vrijwel alles op het oppervlaktewater geloosd. Ook de beroepsvaart loost op het oppervlaktewater. 50PLUS wil graag weten welke regelgeving de provincie gaat toepassen voor de lozing door de beroepsvaart en de recreatievaart op de binnenwateren. In dergelijke wateren wordt ook gezwommen. Bij punt 6.1 staat dat er door extreme regenval op 28 juli, een bemonsterdag, op meerdere locaties sprake was van bacteriologische verontreinigingen, veroorzaakt door afspoeling. Op 1 van de 7 locaties was de verontreiniging zo ernstig dat het geleid heeft tot de classificatie ‘slecht’. Hoe wordt er aandacht besteed in de doelstellingen aan het waterbeheer van het oppervlaktewater?

De heer Van Deún komt terug op het rode vlak van het HDSR in het waterplan. De argumentatie daarvoor is dat door bezuinigingen het HDSR een aantal heroverwegingen heeft gemaakt. In de stukken staat niet om welke heroverwegingen het gaat en wat de invloed daarvan is op de droge of natte voeten van de Utrechtse inwoners. Kan de gedeputeerde daar op ingaan? Kan het HDSR zelf zo’n beslissing nemen, terwijl PS zelf het waterplan hebben vastgesteld?

De heer De Heer vindt de rode blokken bij de wateroverlast in dit rapport opvallend. Voor de vakantie is het rapport “Groene Hart in beeld” uitgekomen, gemaakt op verzoek van PS van Utrecht en opgesteld door het Planbureau voor de Leefomgeving. In dat rapport staat dat de bodemdaling in het Groene Hart fundamenteel anders moet worden aangepakt, samen met andere overheden, en wel op korte termijn. Zijn oproep aan het college is om daar snel met de andere partners handen en voeten aan te geven. Ook hij heeft zich, evenals de PVV, verbaasd over de passage over de vertraging. Dat er vertraging komt door trage ruimtelijke gebiedsprocessen in Rijnenburg en het Eiland van Schalkwijk kan hij zich voorstellen. Echter, het is vreemd dat doelstellingen door bezuinigingen voor gebieden met waterlast omlaag worden gebracht. Er moet niet op een calamiteit worden gewacht en tot het moment dat het gebied de wateropgave herkent. Het is niet goed de aanpak van de wateroverlast uit te stellen totdat er iets fout gaat. De afweging tussen kosten en baten is allereerst een zaak van het waterschapsbestuur. Echter, als een waterschapsbestuur op dit vlak zwaar gaat bezuinigen, dan vraagt de ChristenUnie zich af hoe de provincie in zo’n spanningsveld gaat opereren. Immers, de provincie heeft ten opzichte van de waterschappen een toezichhoudende functie.

De heer P. van Leeuwen sluit zich aan bij het betoog van de VVD. De SGP vindt dit een prima rapportage maar ook hij noemt specifiek de rode vlakken bij het HDSR en dat moet eerste prioriteit krijgen om dat op te lossen. De provincie dient daar iets aan te doen, desnoods door ingrijpen.

Gedeputeerde Verbeek komt terug op het format van de voortgangsrapportage. De voortgangsrapportage heeft betrekking op het gehele stroomgebied tussen de Noordzee en de grenzen van Duitsland en de maatregelen die voor dat gebied nodig zijn. Het gaat hier om vier samenwerkende provincies, w.o. de provincie Utrecht. Dit format is ook door PS van Utrecht vastgesteld. Moet dat toch anders, dan moet daarover het gesprek worden aangegaan. Wellicht dat in voorkomende gevallen bij deze voortgangsrapportage de commissie een presentatie kan ontvangen, zodat de highlights uit de rapportage voor de provincie Utrecht duidelijk naar voren komen. Misschien kan die presentatie zelfs al bij deze rapportage worden verzorgd.

De heer Van Deún vindt dat een goede suggestie.

Gedeputeerde Verbeek licht toe dat zij het in dat verband niet alleen over de doelstellingen heeft. Een maatregel die gerealiseerd is kan pas later effect hebben, bv. als het gaat om natuuroevers. De ecologie heeft tijd nodig om zich te vormen. Niet altijd kan direct getoond worden of alle doelen zijn gehaald. Soms laat dat wat op zich wachten. Wel zegt zij toe dat de prestaties, waarvoor de provincie Utrecht aan de lat staat, wat beter inzichtelijk zullen worden gemaakt. In de volgende rapportage zal dat worden verwerkt.

Mevrouw Kotkamp vindt het niet direct nodig om in de rapportage de resultaten 1 op 1 inzichtelijk te maken. Wel moet duidelijk worden tot welk doel acties en maatregelen leiden. Dan wordt ook duidelijk of er gevaar dreigt wanneer een maatregel vertraagd of niet genomen kan worden.

De heer Travaille verwijst naar het rapport van de evaluatie van de ontwerp stroomgebiedsbeheerplannen van het PBL 2016-2021. Dat kan wellicht helpen om na te gaan hoe groot het gat is tussen de doelstellingen en hetgeen er daadwerkelijk moet worden gerealiseerd. Hij zal dat rapport aan de griffie doorgeven.

Gedeputeerde Verbeek wil voorkomen dat er een te negatief beeld over de KRW wordt geschetst. Gaandeweg doen zich ook nieuwe watervervuilers voor, w.o. de gewasbeschermingsmiddelen en de nutriënten waarvoor een ketenafpraak met het oog op de medicijnen is gemaakt. Ingezet wordt op de bewustwording van het publiek om medicijnresten in het water zoveel mogelijk te voorkomen. De punten die ten aanzien van de gewasbescherming zijn aangekaart, worden door haar maar ook door de partners herkend. Dat is een belangrijk punt voor de tweede planperiode. Samen met LTO, medicijnfabrikanten en het rijk worden daarover afspraken gemaakt teneinde na te gaan hoe de afgesproken doelstellingen kunnen worden bereikt. Zo heeft de provincie met de fruitteelt een convenant afgesloten om te komen tot alternatieve gewasbeschermingsmiddelen en wellicht ook andere spuittechnieken.

De provincie heeft de urgente bodemverontreiniginglocaties onder controle.

Schepen mogen niet op vaarwegen lozen; dat is bij wet verboden. Dat moet dan wel gehandhaafd worden. Voorts is het van belang de bewustwording van de gebruikers van de vaarwegen te verbeteren om vervuiling van het water tegen te gaan. In dat opzicht is ook de HISWA een belangrijke partner en daarmee wordt het gesprek gevoerd.

Aandacht werd voorts gevraagd voor de bodemdalingproblematiek in het Veenweidegebied. In het BWM plan wordt daar specifiek aandacht voor gevraagd. Ook staat dat op de agenda van het AVP. Deze knelpunten komen op meerdere beleidsterreinen terug. Ook dit probleem wordt door haar herkend.

Mevrouw Hoek doelde op een incident met vervuild zwemwater. Het ging hier om een incident waardoor water vanuit het land in het water spoelde in combinatie met een riooloverstort. Het ging hier om een incident. Qua maatregelen en doelen wordt er op een breder kader gestuurd en kan er niet zozeer op incidenten worden gestuurd. Vragen werden er gesteld over de wateropgaven van het HDSR en met name de wateroverlast. Uiteraard spreken GS HDSR in het Bestuurlijk Overleg aan op de vertraging in de voortgang. Dat heeft zij zelf gedaan, maar ook haar voorganger. HDSR geeft aan dat het jaar 2014 in het teken stond van de planvoorbereiding en in de komende jaren wil het waterschap wat betreft de wateropgave tot een snellere uitvoering komen. Vanuit de toezichhoudende rol zal de provincie het HDSR daaraan houden. In het Bestuurlijk Overleg vinden er met een zekere regelmaat gesprekken plaats met het waterschap. Voorts heeft het waterschap aangegeven dat er ten aanzien van de bezuinigingen een hertoetsing zal plaatsvinden voor wat betreft de hydraulische en geografische data waarmee de wateropgaven inzichtelijk worden gemaakt. De provincie houdt het waterschap aan de opgaven die zij hebben. Wat betreft de wateroverlast krijgt de provincie uit het veld niet altijd het signaal dat er als gevolg van regenval wateroverlast is ontstaan, terwijl de normen die daarvoor worden gehanteerd, wel aangeven dat er sprake is van wateroverlast; dat wordt dan niet door het veld ervaren. Het gesprek is gaande over de vraag of er wel de juiste normen worden gehanteerd in geval van wateroverlast.

Veel geld is er gemoeid met het opstellen van calamiteitenplannen om zo preventief te kunnen werken. Er wordt dus geld uitgegeven waaraan het misschien nog niet eens besteed hoeft te worden. Als er al normen moeten worden bijgesteld, dan zal dat uiterst zorgvuldig en verantwoord moeten gebeuren. Als dat het geval zal zijn, dan zal dat uiteraard in deze commissie terugkomen.

Het rapport was al voor het zomerreces gereed. Zij heeft het signaal vanuit de commissie goed verstaan. De rapportage moet met alle partners worden afgestemd. Dat is tijdrovend maar dat laat onverlet dat zij zal vragen of de rapportage indien mogelijk tijdiger aan PS kan worden aangeboden.

In de brief wordt aangegeven dat alleen de aanpak van de bodemverontreiniging en de uitvoering van de hydraulische maatregelen in drie Natura 2000 gebieden nog niet zijn afgerond. Dat komt omdat de beheerplannen voor de gebieden nog niet gereed zijn. Het een moet op het ander wachten.

Een opmerking is gemaakt over de leesbaarheid van het rapport. De rapportage heeft betrekking op een groot stroomgebied, groter dan alleen de provincie Utrecht. In feite gaat een klein deel uit de rapportage over de provincie Utrecht. Aan de hand van een presentatie, met een bredere scope, zal het deel voor de provincie Utrecht ten behoeve van deze commissie nader worden toegelicht. Wat betreft het nog niet kunnen halen van de doelen, wijst spreekster er nogmaals op dat niet inzichtelijk kan worden gemaakt of alle doelen met de maatregelen kunnen worden gerealiseerd. Zo kan bij de aanleg van de natuuroevers het doel pas veel later inzichtelijk worden gemaakt. Zij zal met haar team nadenken over de vraag of in de presentatie ook kan worden aangegeven welke doelen de provincie op termijn wil realiseren. Dat geeft ook inzicht in de haalbaarheid van de maatregelen en het gewenste effect daarvan.

Mevrouw Chidi vraagt nogmaals of projectmatige vertragingen kunnen worden ingelopen. Wat zijn de mogelijke consequenties, om een eventuele prioritering in de aanpak van projecten mogelijk te maken.

Mevrouw Kotkamp vraagt nogmaals wat de relatie is tussen de vertraging in de beheerplannen en de PAS. Gesteld wordt dat bij de uitvoering van de natuurvriendelijke oevers en de ecologische verbindingzones er niet genoeg ontwikkelingsruimte blijkt te zijn. Zij vraagt hoe dat kan.

De heer Travaille wenst een evaluatie op resultaatsniveau voor de KRW. De vraag was ook wat de provincie gaat doen om de KRW daadwerkelijk te realiseren. In het KRW rapport staat "Als we alle maatregelen uitvoeren die nu staan in de stroom gebiedsbeheerplannen en in de plannen voor nitraatrichtlijn, rioolwaterzuiveringen etc., dan halen we uiteindelijk in 2027 15% van de doelstellingen."

Er is een grote urgentie om te handelen en dat kan niet vrijblijvend zijn. Hoe kan die 15% naar 100% worden verhoogd?

Gedeputeerde Verbeek heeft zojuist besproken dat er maatregelen zijn waarvan de doelen wat later inzichtelijk zijn dan de ander. Zij wil niet toezeggen dat alle doelen inzichtelijk kunnen worden gemaakt bij de volgende presentatie. Dat is niet realistisch. Wel heeft zij toegezegd dat er wordt gekeken naar een betere presentatie, waarin niet alleen de maatregelen worden aangegeven maar ook welke doelen er op termijn moeten worden bereikt en wat er nu reeds is bereikt. Zij wil de commissie meenemen in de KRW die van toepassing is op deze provincie, in relatie tot het brede perspectief van het gehele stroomgebied.

Gevraagd werd hoe het mogelijk is dat er een inpassingsprobleem ontstaat bij de aanleg van natuurvriendelijke oevers. Dat heeft ook te maken met de mate van detaillering en grondverwerving die voor sommige projecten nodig is. Gaandeweg blijkt een project soms niet realistisch of uitvoerbaar te zijn. Niet altijd is alles aan de voorkant op detailniveau inzichtelijk; in de praktijk gaat het vaak om een weerbarstige materie.

Zij zegt toe schriftelijk te zullen terugkomen op de vraag van mevrouw Kotkamp over de vertraging van de PAS in relatie tot de beheerplannen.

Wat betreft het ambitieniveau is er onlangs een bijeenkomst geweest met alle partners vanuit RWO-west. O.a. is gesproken over de vraag of het ambitieniveau al dan niet moet worden bijgesteld. Afgesproken is dat dit nu beslist nog niet zal worden gedaan. Opnieuw zijn er inspanningsafspraken gemaakt over hetgeen er nodig is om dichterbij de geambieerde resultaten te komen. Voor Amersfoort zijn de afspraken in concept opgesteld maar deze zijn nog niet formeel vastgesteld. Nogmaals wordt verkend wat er nodig is om de doelstellingen te kunnen halen. Duidelijk is dat er meer tandjes bij moeten worden gezet, vooral wat betreft de nutriënten en de gewasbeschermingsmiddelen, om de doelen te kunnen halen.

De voorzitter constateert dat de gedeputeerde ten behoeve van PS een notitie zal opstellen over de invloed van de PAS op het halen van de doelen. De gedeputeerde zal zich inspannen om de volgende rapportage nog voor de zomer van 2016 aan te leveren, inclusief een presentatie

Sluiting

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de voorzitter de vergadering.